

PLANUL DE DEZVOLTARE LOCALĂ AL TERITORIULUI - REZUMAT

Planul de dezvoltare locală

A handwritten signature in black ink, located in the bottom right corner of the page. The signature is stylized and appears to be a single name.

Rezumat

Microregiunea Țara Făgetului este așezată în vestul României, în partea estică a județului Timiș și partea estică a județului Arad (Comuna Savarsin), fiind o regiune organizată în jurul orașului Făget, ca centru economic și centru care furnizează serviciile de bază pentru comunitățile locale. Teritoriul este străbătut de Drumul European E673 și DN7 – ca principale cai de comunicare auto.

Comunele ce alcătuiesc zona sunt următoarele: **Pietroasa** (cu satele Crivina de Sus, Poieni, Fărășești), **Tomești** (cu satele Luncanii de Sus, Luncanii de Jos, Baloșești, Colonia Fabrică, Românești), **Curtea** (Homojdia, Coșava), **Margina** (Coșevița, Breazova, Zarani, Sintești, Nemeșești, Coșteiul de Sus, Groși, Bulza), **Făget** - oraș (Bătești, Brănești, Jupânești, Bichigi, Povergina, Bunea Mare, Bunea Mică, Temerești, Begheiul Mic, Colonia Mică), Balinț (Fădimac, Bodo, Târgoviște), **Dumbrava** (Răchita, Bucovăț), **Mănăștiur** (Remetea-Luncă, Pădurani, Topla), **Nădrag** (Crivina), **Bethausen** (Cladova, Cliciova, Cutina, Leucușești, Nevrincea), **Bârna** (Botești, Botinești, Drinova, Jurești, Pogănești, Sărăzani), **Traian Vuia** (Sudriaș, Jupani, Susani, Săceni, Surducu Mic) **Fârdea** (Hauzești, Gladna Montană, Gladna Română, Zolt, Mâtnicu-Mic, Drăgsinești), **Savarsin** este formată din 9 localități și anume : localitatea de reședință Savarsin și satele aparținătoare Caprioara, Cuias, Halalis, Parnesti, Temesesti, Toc, Troas și Valea Mare.

Nr. Locuitori rural	Nr. Locuitori urban	Total locuitori	Suprafața totală	Densitate
7.263	26.657	33.920	1497	23
	21%	Procent locuitori în orașe		

Zone cu Natura 2000 – 9 sate din comuna Savarsin au situri Natura 2000, de asemenea Lacul Surduc este propus ca sit Natura 2000 (siturile Natura 2000 și ariile protejate sunt prezentate la Anexe – Hărți)

Zonă montană defavorizată – Nădrag, Pietroasa și Tomești sunt UAT incluse în Zona Montană defavorizată.

O singură UAT nu este inclusă în zonele NHV

Zona a fost grav afectată de restructurarea industrială, comunele Nădrag, Margina, Mănăștiur, Tomești fiind cel mai grav afectate de închiderea unor întreprinderi în domeniile: metalurgie, chimic, sticla, cherestea etc.

Plecând de la **Analiza SWOT** dezvoltată – în cadrul unui proces participativ cu toți factorii interesați de dezvoltarea microregiunii – tot în cadrul unui proces participativ a fost inițiată dezvoltarea Microregiunii pe următoarele direcții strategice:

1. Agricultură și silvicultură
2. Turism rural și agroturism
3. Tradiții și meșteșuguri
4. Infrastructură socială și edilitară

Pentru fiecare direcție au fost stabilite Obiective strategice obiective pe care:

- pe de o parte, le-am operaționalizat în cadrul **Planului de finanțare**
- pe de altă parte le-am gândit **integrat în cadrul unui plan de măsuri** care să faciliteze accesul la oportunitățile oferite și de alte proiecte structurale.

Planul de măsuri propus spre finanțare din Leader integrează măsurile următoare:
(și procentul din valoarea totală)

1. Instalarea tinerilor ferimieri - 112	1%
2. Modernizarea exploatațiilor agricole - 121	23%
3. Îmbunătățirea valorii economice a pădurii - 122	8%
4. Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere - 123	8%
5. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii - 125	7%
6. Înființarea grupurilor de producători - 142	1%
7. Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi - 312	11%
8. Încurajarea activităților turistice - 313	14%
9. Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale - 322	12%
10. Implementarea proiectelor de cooperare - 421	4%
Asistență tehnică	12%

Planul de finanțare are următoarele caracteristici:

- Pune accent pe **INOVARE** – în evaluarea tehnică realizată la nivel local – INOVAREA este un criteriu important de evaluare a proiectelor; propune proiectele integrate pe 2 măsuri din PNDR – Măsurile 121 și 313;
- Pune accent pe **COOPERARE** – atât prin finanțarea măsurii 421 (cu 3 proiecte – un proiect mai mult decât mediu preconizată în PNDR) cât și prin includerea PARTENERIATULUI ca modalitate de implementare a proiectelor – este criteriu de evaluare locală din grila de evaluare a proiectelor;
- **Integrarea măsurilor** din PNDR – planul de finanțare presupune finanțarea a 10 măsuri din PNDR;
- Pune accent pe sprijinirea **fermelor de semi-subzistență**;
- Pune accent pe **implicarea tinerilor în activități agricole și non-agricole** la nivelul microregiunii – 30% dintre beneficiari ca fiind tineri;
- Pune accent pe problemele de mediu – 30% dintre proiectele finanțate vor viza cel puțin o problemă de mediu;

Implementarea Planului de finanțare va fi realizată de GAL care are în componență

- 14 Administrații locale, 9 ONG-uri și 17 societăți cu capital privat;
- are o organizație etnică și 2 organizații au obiective privind protecția mediului și 1 ocol silvic
- are ca reprezentanți legali ai membrilor 16 tineri și 11 femei

Din comitetul de selecție a proiectelor fac parte 15 membrii – 14 reprezentanți ai organizațiilor din teritoriu și un reprezentant cu acoperire națională;

Grupul are o bună reprezentare la nivelul Comitetului de Coordonare al RNDR și Comitetului de monitorizare al PNDR – având reprezentanți membrii în acestor foruri.

14-2

ANEXA 1:

LISTA LOCALITĂȚILOR

Planul de dezvoltare locală

CONFORM CU
ORIGINALUL

Microregiunea Țara Făgetului **Grupul de Acțiune Locală**

Anexa 2 - Lista localităților **Microregiunea Țara Făgetului**

Teritoriu

Codul comunelor INSSE	Numele localității			Nr. locuitori		Suprafața totală km ²	Densitate loc./km ²
	Comune	Orașe	Sate	Din orașe	Total teritoriu		
155546	Balinț		Balinț, Bodo, Fădimac, Țirgoviște		1 582	55,6	28,5
155957	Bârna		Bârna, Botești, Botinești, Drinova, Sărăzani, Jurești, Pogănești		1 537	78,6	19,5
155840	Bethausen		Bethausen, Cliciova, Cutina, Cladova, Nevrincea, Leucusești		2 768	90,3	30,7
156589	Curtea		Curtea, Coșava, Homoidia		1 203	44	27
156767	Dumbrava		Dumbrava, Răchita, Bucovăț		2 699	57	48
156801		Făget		7 263	7 263	158	46
157736	Mănăștiur		Mănăștiur, Remetea Luncă, Pădurani, Topla		1 721	42	41
157585	Margina		Margina, Sintești, Groși, Breazova, Coșteiu de Sus, Zorani, Bulza, Nemeșești, Coșevița		2 308	133	17
157898	Nădrag		Nădrag, Crivina		2 735	133	21
158136	Pietroasa		Pietroasa, Crivina, Poieni, Fărășești		1 062	156	7
11842	Săvârșin		Săvârșin, Căprioara, Cuiăș Halalis, Pârnești, Temeșești, Toc, Troaș, Valea Mare		3 133	208	15
156927	Fârdea		Fârdea, Gladna Română, Gladna Montană, Hauzești, Mătnicu Mic, Drăgșinești, Zolt		1 780	131	14
158895	Tomești		Tomești Sat, Colonia Fabricii, Luncanii de Jos, Luncanii de Sus, Balosești, Românești		2 106	141	15
159071	Traian Vuia		Sudriaș, Traian Vuia, Surducu Mic, Săceni, Susani, Jupani		2 023	70	29
Total	0	0	0	7 263	33 920	1 497	23
% locuitori orașe din total locuitori (≤21%)	-	-	-	-	-	-	27

La nevoie, vor fi adăugate linii suplimentare

CONFORM CU
ORIGINALUL

Planul de dezvoltare locală

PLANUL DE DEZVOLTARE LOCALĂ AL TERITORIULUI

MICROREGIUNEA ȚARA FĂGETULUI

Planul de dezvoltare locală

1

CONFORM CU
ORIGINALUL

PARTEA I: PREZENTAREA TERITORIULUI - ANALIZA DIAGNOSTIC

I.2.1. Prezentarea geografica si fizica

I.2.1.1. Prezentarea principalelor caracteristici geografice.

Se vor prezenta principalele elemente structurate (caracteristici geografice) legate de:

- Amplasarea teritoriului (referințe cardinale) față de unele repere relevante ale regiunii, intersecția cu unele căi de comunicare (rutiere, feroviare, navale, aeriene) etc.;
- relief (forme, pondere – suprafață etc.);
- clima predominantă (temperatură, umiditate etc.);
- principalele tipuri de sol predominante;
- resursele naturale (din sol, apă, aer etc.);
- vegetația (peisajul natural și cultivat etc).

Microregiunea Țara Făgetului este este așezată în vestul României, în partea estică a județului Timiș și partea estică a județului Arad (Comuna Savarsin), fiind o regiune organizată în jurul orașului Făget, ca centru economic și centru care furnizează serviciile de bază pentru comunitățile locale. Teritoriul este străbătut de Drumul European E673 și DN7 – ca principale cai de comunicare auto.

Relieful este deluros, respective muntos, facand parte din zona dealurilor Lugojului și a munților Poiana Ruscăi.

Clima specifică teritoriului este o climă specifică zonei de vest a României, cu o complexă interferență morfoclimatică (montan, piemontan și luncă) unde energia solară se repartizează diferențiat iar circulația maselor de aer vestice și nord-vestice îi dă anumite particularități ce se pot regrupe etajat de la zonă montană la zonă de luncă.

Iarna se caracterizează prin frecvența valorilor sub 0°C ale temperaturii aerului și prin prezența stratului de zăpadă variabil în timp. Temperatura medie anuală oscilează între -5 și 21 grade Celsius. Vânturile ce caracterizează clima comunei sunt: Austrul care este un vânt secetos; respectiv Vântul de vest determinat de anticiclona Azorelor – care este cald și umed.

Resursele pe care se bazează potențialul economic al microregiunii sunt resurse proprii (terenuri arabile, pasuni, fanete, păduri, produse animaliere și vegetale).

Flora și fauna sălbatică este diversificată specifică zonei de interferență deal/munte din estul județului Timiș. În zona se găsesc următoarele animale sălbatice: mistreț, caprioară, cerb, iepure, lup, pisica sălbatică, râs, veveriță, vulpe, dihor. Păsările specifice zonei sunt: uli, sorecar, bufniță, corb, fazan și prepeliță.

Pășunile limitrofe pădurilor sunt acoperite în proporție de 50% cu arbuști diversi/mesteacan, stejar, plop, paducel iar murele și macesul sunt prezente pe toate pășunile din regiune. Stratul arbustifer și ierbos este reprezentat de păiușul roșu, mușchi, urzica moartă, măcrișul iepurelui, leurdă etc.

Planul de măsuri propus spre finanțare din Leader integrează măsurile următoare:
(și procentul din valoarea totală)

1. Instalarea tinerilor ferimieri - 112	1%
2. Modernizarea exploatațiilor agricole - 121	23%
3. Îmbunătățirea valorii economice a pădurii - 122	8%
4. Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere - 123	8%
5. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii - 125	7%
6. Înființarea grupurilor de producători - 142	1%
7. Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi - 312	11%
8. Încurajarea activităților turistice - 313	14%
9. Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale - 322	12%
10. Implementarea proiectelor de cooperare - 421	4%
Asistență tehnică	12%

Planul de finanțare are următoarele caracteristici:

- Pune accent pe **INOVARE** – în evaluarea tehnică realizată la nivel local – INOVAREA este un criteriu important de evaluare a proiectelor; propune proiectele integrate pe 2 măsuri din PNDR – Măsurile 121 și 313;
- Pune accent pe **COOPERARE** – atât prin finanțarea măsurii 421 (cu 3 proiecte – un proiect mai mult decât mediu preconizată în PNDR) cât și prin includerea PARTENERIATULUI ca modalitate de implementare a proiectelor – este criteriu de evaluare locală din grila de evaluare a proiectelor;
- **Integrarea măsurilor** din PNDR – planul de finanțare presupune finanțarea a 10 măsuri din PNDR;
- Pune accent pe sprijinirea **fermelor de semi-subsistență**;
- Pune accent pe **implicarea tinerilor în activități agricole și non-agricole** la nivelul microregiunii – 30% dintre beneficiari ca fiind tineri;
- Pune accent pe problemele de mediu – 30% dintre proiectele finanțate vor viza cel puțin o problemă de mediu;

Implementarea Planului de finanțare va fi realizată de GAL care are în componență

- 14 Administrații locale, 9 ONG-uri și 17 societăți cu capital privat;
- are o organizație etnică și 2 organizații cu obiective privind protecția mediului și 1 ocol silvic
- are ca reprezentanți legali ai membrilor 16 tineri și 11 femei

Din comitetul de selecție a proiectelor fac parte 15 membrii – 14 reprezentanți ai organizațiilor din teritoriu și un reprezentant cu acoperire națională;

Grupul are o bună reprezentare la nivelul Comitetului de Coordonare al RNDR și Comitetului de monitorizare al PNDR – având reprezentanți membrii în acestor foruri.

Padurile din zona de deal sunt acoperite cu arbori de diferite esențe cum ar fi : cer, gorun, stejar, carpen, fag, salcam, tei și cires salbatic, iar plantele întâlnite în aceste paduri sunt: feriga, ghimpele, diverse plante medicinale precum paducel, rostopasca, urzica, lumanarica, etc. La partea superioară a sub zonei fagului se găsește sub zona de amestec a fagului cu bradul, molidul și pinul, ocupând zona cea mai înaltă a Munților Poiana Rusca. Insular se mai găsesc moliduri pure ca: pîcia excelsa, bradul argintiu sau pe unii versanți abrupti fâșii înguste de esențe moi (plop, arin, mesteacăn). În regiune putem întâlni și importante plantații de castani.

Scurtă descriere a comunelor

Comunele ce alcătuiesc, zona sunt următoarele: **Pietroasa** (cu satele Crivina de Sus, Poieni, Fărășești), **Tomești** (cu satele Luncanii de Sus, Luncanii de Jos, Baloșești, Colonia Fabrică, Românești), **Curtea** (Homojdia, Coșava), **Margina** (Coșevița, Breazova, Zarani, Sintești, Nemeșești, Coșteiul de Sus, Groși, Bulza), **Făget** - oraș (Bătești, Brănești, Jupânești, Bichigi, Povergina, Bunea Mare, Bunea Mică, Temerești, Begheiul Mic, Colonia Mică), Balinț (Fădimac, Bodo, Târgoviște), **Dumbrava** (Răchita, Bucovăț), **Mănăștiur** (Remetea-Luncă, Pădurani, Topla), **Nădrag** (Crivina), **Bethausen** (Cladova, Ciciova, Cutina, Leucușești, Nevrincea), **Bârna** (Botești, Botinești, Drinova, Jurești, Pogănești, Sărăzani), **Traian Vuia** (Sudriaș, Jupani, Susani, Săceni, Surducu Mic) **Fârdea** (Hauzești, Gladna Montană, Gladna Română, Zolt, Mâtnicu-Mic, Drăgsinești), **Savarsin** este formată din 9 localități și anume : localitatea de reședință Savarsin și satele apartinătoare Caprioara, Cuias, Halalis, Parnesti, Temesesti, Toc, Troas și Valea Mare.

COMUNA BALINȚ. Comuna Balinț cuprinde localitățile: Balinț, Bodo, Fădimac și Târgoviște. Se întinde pe o suprafață de 5560 de hectare din care 4935,17 teren agricol și neagricol 625,01 hectare. După recensământul din 2006 comuna are o populație de 1752 de locuitori. Prima atestare scrisă a satelor Balinț de Jos și Balinț de sus este la 1488. La 1510 Balinț este consemnat în documente Predium, Predium Balincz și localitățile aparținătoare Fădimac și Târgoviște sunt atestate documentar la 1488 în actele de moștenire a fiicelor grohului Ferntz Haratzi. Colonizarea satului fostului sat Bukfalvo cu maghiari în anul 1892. Bodo este colonizat în două etape cu maghiari mai precis în 1892 și 1894. În 1927 Balinț devine reședință de clasă cu sediul Preturii în Balinț.

Infrastructura comunei cuprinde străzi în lungime de 6,6 din care modernizate 2,2 km. Legătura cu satele Balinț – Bodo se face prin drumul județean 609 B Coștei – Făget, asfaltat în întregime. Transportul în comun interurban se desfășoară pe ruta Lugoj – Coștei – Făget. Circulația feroviară se face pe linia ferată Lugoj – Ilia cu două stații Balinț și Negrincea.

Localitățile comunei se află așezate pe dealurile Lipovei și străbătute de râurile Bega și Glavița. La hotarul dintre localitățile Balinț și Bodo apele râului Bega au fost stăvilite printr-un baraj de beton și apoi conduse pe canal spre o mică hidrocentrală și o moară pe apă. Preocuparea de bază rămâne agricultura, locuitorii deținând în proprietate 3761,26

hectare. Pe lângă arabil întâlnim peste 1000 pășuni precum și fânețe, livezi ce nu depășesc 100 de hectare.

Populația activă este formată din 165 de persoane din care 84 în agricultură restul în servicii și învățământ și sunt doar 25 de șomeri. În comună funcționează o școală generală cu clasele I – VIII la Balinț, trei școli primare cu clasele I - IV în localitățile Fătîmac, Bodo, Târgoviște și trei grădinițe cu program normal în Balinț, Bodo și Târgoviște.

Comuna dispune de 4 cămine culturale în localitățile Balinț, Bodo, Fătîmac și Târgoviște și o bibliotecă comună în Balinț cu 4400 volume. Locuitorii comunei sunt ortodocși în număr de 1174 persoane și au trei Biserici în localitățile: Balinț, Fătîmac și Târgoviște. O biserică greco-catolică în Balinț cu 75 de credincioși, o Biserică reformată cu 402 persoane în localitatea Bodo, o Biserică penticostală la Balinț cu 47 persoane. Mai sunt 62 de persoane romano-catolice.

La Balinț și Târgoviște hramul Bisericilor este Învierea lui Iisus Hristos iar la Fătîmac de Sfânta Marie mică, atunci când se desfășoară tradiționalele manifestări „Ruga satului”.

Dintre obiceiurile specifice întâlnim cele legate de sărbătorile de Crăciun: Steaua, Pițărăii cu gastronomia specifică Banatului iar la populația de etnie maghiară din Bodo vestitul gulaș din carne de oaie.

Comuna dispune de o infrastructură rutieră corespunzătoare șosea asfaltată Lugoj – Făget – Ilia și Balinț – Bara și Balinț – Târgoviște. De asemeni există legături pe linia ferată (Lugoj – Ilia) cu stații la Balinț și Nevrincea. Comuna dispune de o rețea telefonică fixă. Viitoarea autostradă Timișoara - Deva va trece în vecinătatea comunei Balinț.

Nu există o rețea de apă comună curentă precum și rețea de canalizare și stație de epurare. Râul Bega nu este îndiguit și prezintă riscul de inundații.

COMUNA BÂRNA. Învățământul comunei dispune de 4 grădinițe, 5 școli cu clasele I - IV și 2 școli cu clasele I - VIII. În comună există o bibliotecă publică și cămine culturale.

Dintre obiceiurile tradiționale amintim cele legate de Crăciun Pițărăii și colindul și ruga satului. La Rusalii la Botinești, de Sfânta Maria Mare la Bârna și Drinova 29 la Sărăzani, de Sfânta Maria Mică la Jurești și Pogănești și 29 septembrie la Botești. De ziua eroilor în satul Drinova se organizează ziua satului. Comuna având aproape jumătate din suprafața comune împădurită oferă un cadru natural deosebit cu trasee turistice deosebite până în vârful Padeș.

COMUNA BETHAUSEN. Comuna Bethausen este compusă din localitățile Bethausen, Cladova, Criciova, Cliciova, Cutina, Leucoșești, Nevrincea. Suprafața comunei este de 9027,38 hectare cu o populație de 3044 locuitori. Comuna este atestată documentar la 1883. Bethausenul are legături cu localitățile și orașele din jur aflându-se pe drumul județean Lugoj – Coștei – Făget precum și legătură la linia ferată Lugoj – Ilia cu opriri la Criciova Bethausen.

Viața economică se reduce la activitatea în agricultură și doar o unitate de prelucrare a lemnului. Perimetrul comunei este deluros suprafața arabilă de întindere 4764,22 hectare

dintre care aproape jumătate pășuni și fânețe. Pădurile și tufișul ocupă 1265,36 hectare. Pe lângă agricultură locuitorii activi navetează spre unitățile economice din Lugoj și Făget șomajul se menține în procent de 7 % din populația activă.

Grădinițe și școli există în toate localitățile iar școlaă cu clasele I - VIII în centrul de comună Bethausen. Deasemeni cămine culturale în toate localitățile și o bibliotecă comună în Bethausen. Există Biserici ortodoxe și altor confesiuni religioase în localitățile comunei.

Ca manifestări tradiționale amintim Hramul Bisericii și Ruga satului la Bethausen, ultima duminică a lunii august, de Sfânta Paraschieva 14 octombrie, la Cladova de Sfintele Paști la Cliciova, 8 septembrie la Cutina, 15 august la Leucoșești și 8 septembrie la Nevrincea.

Pe teritoriul comunei, la Cliciova se află o pădure de salcâmi ca atracție turistică și tot la Cliciova Casa memorială Dr. Iosif Popovici.

COMUNA CURTEA. Comuna Curtea are în componență localitățile Curtea, Coșava și Homojdia. Se întinde pe o suprafață de 4438,9 hectare și are o populație de 1390 de locuitori. Comuna Curtea se află în zona piemontului nord vestic al Munților Poiana Ruscăi la confluența Văii Izvoarașului cu Valea Stâlpului care formează cursul superior al Râului Bega. Prima atestare documentare a comunei Curtea datează din 6 iunie 1442 când este amintit Sambrinus de Kyrthwa ca martor al regelui Ungar la punerea în proprietate a unor cneji români din districtul Lugojului. În 1597 localitatea apare menționată sub numele de Kurthe cu prilejul împroprietăririi de către principele transilvan Alui Istavan Korank descendentul unei familii de nobili români maghiarizați. Principala ocupație rămâne agricultura și creșterea animalelor după desființarea fabricii de sticlă din Tomești forța de muncă activă s-a întors în agricultură, locuri de muncă fiind doar la Făget.

În Curtea se aflat un mic atelier de gravat sticlă de menaj și un gater de prelucrat lemn. Există o școală cu clasele I - VIII la Curtea și cu I - IV la Homojdia și Coșava, grădinița cu program normal, cămin cultural. Localitatea dispune de telefonie fixă și mobilă și alimentare cu apă curentă. Comuna Curtea are o suprafață de 1822 hectare de fond forestier și 22 hectare luciu de apă.

În comună există 3 biserici ortodoxe la Curtea, Coșava și Homojdia. Ca tradiții folclorice specifice sunt obiceiurile de Crăciun "Dubele" "Erozii" și Ruga satului. Ca potențial turistic amintim Bisericele de lemn monumente istorice "Cuvioasa Paraschiva" din Curtea construită în anul 1776 și "Adormirea Maicii Domnului" din Homojdia construită în anul 1782.

Primăria comunei Curtea pentru introducerea cu apă în toată comună, realizarea sistemului de canalizare pentru evacuarea apelor uzate modernizarea drumurilor și străzilor, legătura cu localitatea Curtea se face prin drum asfaltat cu deviere de la drumul național la Coșava spre Tomești.

Există în localitate forță de muncă disponibilă dar lipsesc locurile de muncă.

COMUNA DUMBRAVA. Comuna Dumbrava este situată în partea estică a județului Timiș la 97 km față de Timișoara și 27 de km față de municipiul Lugoj și este străbătută de DN 68 A Timișoara – Lugoj, DN 68 A Lugoj – Deva. Are în componență localitățile: Dumbrava, Răchita și Bucovăț. Pe teritoriul comunei trece râul Bega localitățile sunt cunoscute ca și localități stabile încă de la începutul paleoliticului. Sunt atestate documentar Răchita în 1440, Bucovăț în 1445 și în 1454 Dumbrava. Populația este în număr de 2848 locuitori și se prezintă pe vârste astfel: 0 și 19 ani 763, 20 și 44 ani 879, 45 și 69 ani 913, 70 și 90 ani 293, 2277 sunt români, 547 maghiari, 3 romi iar ca religie 1898 sunt ortodocși, 465 reformati, 70 romano-catolici, 3 greco-catolici, 110 bapțiști, 199 penticostali, 14 adventiști, 76 martorii lui Iehova.

Ocupația de bază este agricultura și zootehnia. Comuna are 3446,01 hectare teren arabil, 967 hectare pășune, 156 livezi. Au început să se înființeze IMM-uri în industria ușoară și industria lemnului. În comună sunt două școli cu clasele I – VIII la Dumbrava și Răchita și școli cu clasele I – IV la Bucovăț. Se învecinează cu Lacul Surduc și orașul Făget prezintă puncte de atracție atelierul de ceramică și cel de împletituri de nuiiele, Biserica reformată din Dumbrava, sărbătorile tradiționale Ruga satului la Răchita și Bucovăț și ziua comunei la Dumbrava.

Cămine culturale există în toate cele trei localități unde se păstrează tradițiile populare și au loc manifestări specifice. Zona prezintă potențial turistic și se impune prelucrarea superioară a produselor agricole.

COMUNA FÂRDEA. Comuna cuprinde localitățile Fârdea, Gladna Română, Gladna Montană, Zolt, Mâtnicul Mic, Drăgnisinești și Hauzești. Suprafața totală este 13106,43 hectare iar populația 2008 persoane dintre care 1936 români 10 maghiari, 43 romi, 14 ucraineni, 4 ruteni.

Localitatea Fârdea este atestată documentar la 1361 sub numele de Turd fiind timp de două secole centrul vechiului district Fârdea din 1453 împreună cu alte 16 comune ajunge proprietatea lui Iancu de Hunedoara. În 1859 se înalță Biserica ortodoxă română. În anul 1921 aparține județului Timiș și avea 179 de gospodării. Legătura cu Fârdea se face prin drumul județean 681 A Fârdea – Traian Vuia asfaltat drumul național 681 A Nădrag – Hauzești – Fârdea – Gladna Montană – Drăgnisinești – Făget asfaltat, drumul județean Mâdnicul Mic – Bucovăț – Dumbrava pietruit Fârdea - Mâdnicul Mic betonat drumul comunal 116 Zolt – Luncani pietruit. Există telefonie fixă și mobilă alimentare cu apă și canalizare în localitatea Fârdea, alimentare cu apă în Mâdnicul Mic și Drăgnisinești urmând a se realiza și în localitățile Gladna Română și Gladna Montană.

Principala ocupație rămâne agricultura unde există mici societăți prestatoare de servicii. Există două școli cu clasele I-VIII, două școli cu clasele I - IV, două grădinițe, dispensar medical și farmacie.

Comuna Fârdea se află așezată în piemontul Munților Poiana Ruscăi cu altitudini de 800 și 900 m., (900 Vârful Brainul).

Rețeaua hidrografică se compune din pârâul Hauzeasca pârâul Gladna și Minicel pârâul ce alimentează lacul de acumulare Surduc cu oglinda apei de 357 hectare. Suprafața arabilă este de 1447,7 hectare iar pădurile ocupă 7559,96 hectare.

Cultul majoritar este cel ortodox și are Biserici în fiecare localitate urmează Biserica baptistă cu Biserici în 4 localități și Biserica penticostală în localitatea Fârdea. În localitatea Fârdea există Mănăstirea ortodoxă de maici. Fârdea cu Barajul Surduc constituie loc de atracție pentru turiști în tot cursul anului și în special vara. Există un complex cu o capacitate de 22 de locuri cu cazare și alte localuri de alimentație publică ce funcționează în sezonul estival. Zona de agrement este în plină dezvoltare în prezent nu deține dotările necesare apă canal în sistem centralizat. Biserica de lemn monument istoric de la Zolt, Mănăstirea de la Fârdea, Barajul Surduc zona împădurită cu legături spre Munții Poiana Ruscăi, castanul comestibil sunt puncte de atracție pentru vizitatori.

ORAȘUL FĂGET. Orașul Făget are în componență următoarele localități: Bichigi, Povergina, Bunea Mare, Temerești, Bătești, Brănești, Jupânești, Begheiul Mic și Colonia Mică. Are o suprafață de 158 km² cu o populație de 7201 locuitori. A fost atestată documentar la 1548 cu ocazia unei donații făcute de nobilul Ioan de Bozwa fiicei sale Dorotheea, la castelul nobilului Ioan Becheș. Numele derivă de la pădurile de fagi din zonă.

Rețeaua de drumuri a orașului este racordată la drumul național DN 68 A Lugoj – Deva prin care are acces la magistrala E 70 (Timișoara – Drobeta Turnu Severin) și 68 (Sezeget – Arad – Deva – Brașov). Drumurile comunale asigură legătura dintre orașe și sate și sunt asfaltate cu excepția drumului Povergina – Bunea Mare. Prin orașul Făget trece linia de cale ferată 212 Lugoj – Ilia cu gară și opriri a trenurilor personale și accelerate. Ramurile industriale reprezentative sunt în principal de prelucrarea lemnului, industria pielăritului, pantofi, poșete pe bază de piele, extragerea și prelucrarea nisipurilor cuarțoase, granitul, aragonit, granodiorite, argilă colinoasă refractară. Sunt pe teritoriul orașului Făget 350 de firme. Făgetul este situat în nordul estul județului Timiș la 27,6 km de Timișoara și 37,7 km față de Lugoj. Teritoriul este străbătut de râul Bega relieful cuprinde lunca Begheiului dealurile Lipovei și zona deluroasă a Poianei Ruscăi. Ca zonă protejată este poiana cu narcise în hotar cu comuna Margina.

Pe raza orașului se află 377 de șomeri și 500 de persoane plecate la lucru în străinătate. Majoritatea populației este românească alături de care trăiesc maghiari, germani și romi. Biserici ortodoxe există în toate localitățile, baptiste la Povergina, Bichigi, Făget, Jupânești, Temerești, penticostale Făget, Bătești, Bichigi, adventiste Făget, reformate Făget și romano catolice Făget. Te teritoriul orașului funcționează zece școli cu clasele I - IV, o școală cu clasele I - VIII, Liceul "Traian Vuia" cu clasele I – XII, zece grădinițe dintre care una cu program prelungit. Există cămine culturale în toate satele, casă de cultură, bibliotecă orășenească și comunală, bază sportivă sală de sport a orașului și sală de sport în cadrul liceului. Activitatea culturală este diversificată amintim manifestări devenite tradiționale Festivalul de folclor "La curțile dorului" pentru interpreți de muzică populară, Festivalul național de poezie "Traian Iancu", Festivalul național de colinde și obiceiuri de Crăciun "Colindăm Domnului Bunu", Ziua orașului Făget sărbătoarea olarilor "Vatra olarilor" Jupânești, Rugile satului Bunea Mare Sfinții Arhangheli Mihai și Gavril, Povergina Sfântul Ilie, Bichigi Sfinții Petru și Pavel, Făget Sfânta Maria 15 august, Bătești Rusalii, Temerești Sfinții Petru și Pavel, Brănești Sfânta Maria, Jupânești 29 august,

Begheiul Mic 8 septembrie, Festival coral interconfesional în luna decembrie, Sărbătorile de Crăciun au ca specific colindatul cu dube. Renumiții dubași din Brănești ce au specific ritmurile de dube unice în țară. Ca potențial turistic sunt ariile naturale protejate Poiana cu narcise, Dealul Popii cu ghimpele, Râul Bega precum și obiectivele istorice situl arheologic Cetatea Făgetului Bisericele de lemn monumente istorice Jupânești, Bătești, Povergina. În Făget se află și casa memorială Traian Iancu care cuprinde biblioteca poetului și o expoziție de literatură contemporană. Făgetul dispune de toate utilitățile telefonie, canal, apă, servicii, asistență medicală spitalul orășenesc, 4 medici de familie, cantină socială. Are și un complex turistic Padeșul Făget, un centru de studii și vacanță la Jupânești tot la Jupânești este centrul de olari care și astăzi este activ, un centru nou creat de învățare a meșteșugurilor populare de către Centru de cultură și artă a județului Timiș prin filiala Făget. Există un număr de 5 ONG-uri dintre care unul de agroturism Padeșul Făget.

Prin strategia de dezvoltare se urmărește absorbția de fonduri pentru modernizarea infrastructurii rutiere, alimentarea centralizată cu apă a tuturor localităților dezvoltarea activităților de menținere a meșteșugurilor și tradițiilor.

COMUNA MĂNĂȘTIUR. Situată în partea de răsărit a județului Timiș la 72 km față de municipiul Timișoara pe DN 6 Timișoara – Lugoj și în continuare pe DN 68 A Lugoj – Traian Vuia și DC 119. Se întinde pe Câmpia subcolinară a Dealurilor Lipovei sub forma unei fâșii înguste a Râului Bega. În comună are în subordine localitățile: Mănăștiur, Pădurani, Remetea Luncă, Topla. Este străbătută de calea ferată Ilia – Lugoj cu stație CFR în Mănăștiur. Comuna are 1820 de locuitori repartizați pe vârste 472 între 0 și 19 ani, 1082 20 și 64, 266 peste 65 de ani. Structura etnică a populației este 1614 români, 103 maghiari, 54 romi, 12 ucrainieni și 3 germani ca și religie 1325 sunt ortodocși, 157 reformati, 19 romano-catolici, 219 penticostali, 37 nazarinieni și alții.

Localitatea Mănăștiur este atestată documentar în 1427, amintită în comitatul Hunedoara în 1453, în Timiș în 1519, în districtul Făget în 1700 și în districtul Bulci în 1779 și celelalte localități sunt atestate documentar după 1500.

Săpăturile arheologice 1790 - 1979 în hotarul localității Mănăștiur au scos la iveală urmele unui așezământ ecleziastic databil între sec. XII - XIV (locul cunoscut sub denumirea Mănăstirea). Satul Pădurani aparținător comunei prezintă interes prin arhitectura construcțiilor celor 40 de case existente astăzi, construite din lemn de stejar cu o vechime de aproape 100 de ani. Biserica din satul Topla ridicată în anul 1746 monument istoric se află în prezent la Muzeul satului bănățean la Timișoara. Suprafața totală în extravilan dintre care arabilă 1829 hectare și păduri 1876 hectare. Comuna dispune de alimentare cu apă în sistem centralizat și se află în fază de proiect canalizarea apei menajere.

Mănăștiurul dispune de telefonie fixă și mobilă acces la internet și cablu tv. Drumurile sunt modernizate în principal cele județene și acum se lucrează pe baza unui proiect Sapard la modernizarea drumurilor comunale.

Comuna Mănăștiur are legături favorabile cu exteriorul drumul județean 681 A și B și calea neelectrificată Lugoj – Ilia. Preocupările economice ale locuitorilor sunt agricultura,

creșterea animalelor și prelucrarea lemnului. Există preocupări pentru dezvoltarea turismului firma S. C. Euro Daniel'S realizează printr-un proiect Sapard o cabană de vânătoare. Mediu natural, punctul arheologic, peștera de la Topla sunt câteva din obiectivele de atracție turistică a comunei. La nivelul comunei funcționează o școală cu clasele I - IV la Mănăștiur, grădiniță la Mănăștiur, și școală cu clasele I - IV la Remetea, cămine culturale sunt la Mănăștiur, Remetea Luncă, Pădurani. Bisericile ortodoxe din Mănăștiur, Remetea Luncă și Pădurani cuprind majoritatea locuitorilor. Pe lângă ortodocși mai sunt 157 de reformati, 19 romano-catolici, 219 penticostali, 26 martorii lui Iehova, 37 nazarieni și alții.

Pe activitățile tradiționale amintim Ruga satului în 15 august colindatul de Crăciun. Primăria comunei Mănăștiur a accesat fonduri europene și naționale realizând alimentarea cu apă, modernizarea drumurilor comunale, reparații la școli. La nivelul comunei este o infrastructură bună de drumuri județene, drumuri comunale pietruite și în curs de asfaltare și alte facilități și servicii necesare unei localități rurale. Prin proiectele ce urmează a fi accesate se urmărește modernizarea procesului de învățământ asigurarea condițiilor de petrecere a timpului liber, modernizarea serviciilor, diversificarea ofertei culturale, atragerea de investitori și crearea de noi locuri de muncă, promovarea locală a turismului și a tradițiilor locale multietnice.

COMUNA MARGINA. Comuna Margina are în componență 9 localități după cum urmează: Margina, Sintești, Breazova, Coșteiul de Sus, Groși, Zorani, Nemeșești, Coșevița Bulza. Suprafața totală a comunei este de 13281 hectare dintre care 4945 hectare teren agricol. Pădurile și tufișurile ocupă 7931 hectare. Comuna Margina are un număr 2351 de locuitori din care sub 16 ani - 346, 16 și 65 - 1385 și peste 65 - 620 de locuitori. În ce privește naționalitatea 2286 sunt români, 18 maghiari, 12 germani. Localitatea Margina este atestată documentar în anul 1365 dar este amintită și la 1300 ca reședință a unui distins valah aparținând când de comitatul Hunedoara când de comitatul Timiș.

Comuna Margina este situată în partea de nord-est a județului Timiș învecinându-se spre nord cu județul Arad iar spre est cu județul Hunedoara. Se află la 40 km distanță față de municipiul Lugoj la 100 km de Timișoara și 62 km de Deva pe drumul național DN 68 A care trece pe teritoriul satelor Sintești, Margina și Coșevița. Teritoriul comunei este străbătut de calea ferată Lugoj – Ilia – Deva cu gară la Margina. În satele Nemeșești și Coșteiul de Sus sunt două stații de cale ferată. Comuna dispune de 53,1 km de drumuri comunale din care 14,2 km asfaltate 9,9 pietruite și 11 km de pământ. Există rețea de cablu tv, telefonie fixă, Romtelecom și rețea fixă Zapp. Toate localitățile au acoperire în rețeaua de telefonie mobilă. Alimentarea cu apă se face din puțuri forate racordate la rețeaua centralizată a comunei. Comuna are și serviciu de salubritate. Margina are una din cele mai vechi întreprinderi chimice din țară la început în 1910 realiza manganul de retortă iar din 1932 oțel alimentat de fermentație din materii prime naturale bazat pe o tehnologie austriacă (frings) a mai produs diferite categorii de solvenți antigel. Avea 1200 locuri de muncă. În prezent nu mai funcționează. În comună există 34 de societăți comerciale, din care unități de alimentație publică, magazine, exploatarea lemnului, una cu profil agricol și una cu profil chimic fabricare lacuri, vopsele și diverși diluanți.

Relieful este diversificat format din terenuri joase situate în lunca râului Bega dar cu preponderență relieful este deluros (Dealurile Lăpugiuului, Bulzei, Lipovei).

Suprafața mare acoperită cu pășuni face ca fauna să fie diversificată amintim aici: vulpea, ursul, lupul, porcul mistreț, cerbi, căprioare, capra sălbatică, iepurele de câmp, pisica sălbatică, viezurele, vidra.

Ocupația de bază a comunei este agricultura. În cadrul comunei funcționează un centru comunitar de serviciu sociale care are ca activități cantina socială și centrul de zi.

Are 2 cabinete medicale cu medici de familie și o farmacie. Populația activă a comunei 812 persoane din care angajați 370, 41 șomeri indemnizați și 401 în căutarea unui loc de muncă.

Pe teritoriul comunei există 4 grădinițe cu program normal, 5 școli cu clasele I - IV și școală cu clasele I-VIII „Sorin Titel” din Margina. În comună există un singur ONG.

Pe teritoriul comunei există 8 cămine culturale. În comuna Coșevița există un centru de creație cu o expoziție de costume populare iar la școala generală o sală memorială „Sorin Titel”. În Margina există casa memorială „Sorin Titel” și vila Rodica ce a aparținut scriitorului și publicistului Ion Clopoțel cu obiecte tradiționale legate de meseriile locale precum și de artă populară. În comuna Margina s-a născut Sorin Titel și a trăit Ion Clopoțel căsătorit cu Letiția fiica preotului Serafim Băian. În localitatea Groși s-a născut tatăl cosmonautului Dumitru Prunariu unde își petrecea vacanțele cosmonautul de mai târziu. Tot la Margina s-a născut oameni de cultură precum Teodor Nicoară, Remus Tașcău. Dintre manifestările tradiționale amintim: Ruga satului legată de hramul bisericilor 8 septembrie la Margina, 15 august Sintești, Breazova la Rusalii, Zorani 14 octombrie, 29 iunie la Coșevița. În ultimii ani 20 – 22 decembrie se organizează alaiul colindătorilor. Sunt 3 formații de călușeri la Margina, Sintești și Breazova. Cele mai frumoase obiceiuri sunt legate de sărbătorile de Crăciun: Pițărăii, colindatul cu cerbul sau capra. Dintre mâncărurile tradiționale amintim supă cu tăieței, sarmalele, cozonaci iar în perioada de post fasole bătută cu ulei de semințe de dovleac, grâu cu mursă.

Așezată într-un cadru natural pitoresc comuna dispune de un bogat potențial turistic. Cetatea Margina a fost rând pe rând proprietatea lui Iancu de Hunedoara, a lui Matei Corvin și Ioan Corvin. Cetatea nu a fost cercetată din punct de vedere arheologic și este acoperită de sol. Pe teritoriul comunei există 3 biserici monument istoric la Margina, Coșevița și Bulza. La Coșevița se află o plantație de magnolii și alți arbori și arbuști rari în cadrul unei rezervații a Ocolului silvic Coșava. Comuna dispune de forță de muncă de resurse naturale păduri cariere de piatră posibilități de agroturism acces la utilități. Se constată lipsa locurilor de muncă introducerea utilităților în toate satele necesitatea valorificării a lemnului lipsă de calificare în domeniul turismului. Sunt în pericol de populare a unor sate Bulza și Coșevița.

COMUNA NĂDRAG. Comuna Nădrag are în componență localitățile Nădrag și Crivina. Suprafața totală a comunei este 13250 hectare. Populația totală 3028 locuitori dintre care sub 15 ani 453, peste 65 de ani 710.

Localitatea Nădrag este amintită pentru prima dată în 1393 ca proprietate a regatului Ungariei și a fost făcută drept danie de către regele Sigismund de Luxemburg lui Petru Petrovici, ban de Timișoara și Caransebeș pentru meritele ce le avut în apărarea granițelor imperiului. Despre istoria localității Nădrag sunt mai multe documente legate de cea de-a doua jum. a sec. XIX-lea o dată cu intensificarea exploatării zăcămintelor de fier și a lemnului. Localitatea dispune de străzi modernizate, alimentare cu apă și gaz, telefonie fixă și mobilă. Activitatea industrială se rezumă la câteva mici unități în domeniul industriei ușoare, a materialelor de construcție, construcția de mașini și echipamente și prelucrarea lemnului. Localitatea se află la doar 18 km de cel mai înalt vârf al Munților Poiana Ruscăi. Suprafața agricolă a comunei este de 623 hectare dintre care arabil 231 hectare, suprafața împădurită cuprinde specii specifice regiunilor colinare precum și etajul coniferilor, ca interes cinegetic întâlnim: ursul, cerbul, râsul și cocoșul de munte. La nivelul comunei există 2 cabinete medicale cu medici de familie un medic stomatolog și o farmacie. Din populația activă 880 sunt salariați. Prin reducerea activității Ciocanul Nădrag forța de muncă a devenit disponibilă. Există 2 grădinițe cu program normal, un grup școlar cu liceu. În comuna Nădrag există două cămine culturale și un cinematograf care nu mai funcționează și o bibliotecă. Ca manifestări tradiționale amintim Zilele Padeșului în prima jumătate a lunii august și Raliul Banatului la începutul lunii octombrie.

Comuna dispune de puncte de atracție turistică. La 17 km se află cabana Căpriorul situată într-o zonă cu pădure de brad. De aici pe trasee marcate se pot vizita fostele mine de exploatarea minereului de fier, monumentul cap de dac a vârfului Padeș, o pârtie de schii în apropierea cabanei. În localitatea există o tabără de vară pentru copii. Ca puncte de atracție este cascada de pe pâraul Cornet, peșteri valoroase prin unicitatea lor, două tabere școlare cea de pe Valea râului Cornet cu 50 de locuri de cazare iarna și 120 vara cu teren de fotbal, club și alte facilități iar cea de-a doua din centrul localității cu 48 de locuri sunt unități care pot fi folosite deasemeni Casa de oaspeți a fostei societăți Ciocanul are 16 locuri și cantină la care se adaugă și o pensiune cu 10 locuri și restaurant. Cabana Căpriorul dispune de 44 de locuri de cazare și restaurant. De la cabană se poate urca spre vârful Padeș 1374 m urmând marcajul cu banda albastră pe o distanță de 6,2 km. Ca obiective turistice: Sfinxul de la Trei Pâraie și peștera numărul unu de pe Valea Izvoidei. Pe Valea Cornetului se găsesc 3 peșteri și 2 cascade: Peștera Aven cu 3 intrări, apoi Peștera Avenul Mic și Peștera Argiloasă pe versantul drept al văii.

Cele două cascade se află la 4 km de localitate cu o înălțime de 3 m dar cu debit diferit de unde și numele de cascada mare și cascada mică. Numărul peșterilor crește amintim cele de pe Valea Bretoanelor Mici, Peștera cu cristale de coblizan și Avenul din Poiana Negrii, pe Valea Cărlionțului se află o peșteră cu același nume și două pietre tip Sfinx. Alte peșteri se găsesc în apropierea cabanei Căpriorul și sunt Avenul lute și peștera din dâmbul Steanului. La ieșirea din localitate se găsesc vechile mine de fier. Calea de acces spre valea Padeșului este pe Valea Cireșului afluent al Padeșului. Pe acest traseu un inimos localnic cu un grup de iubitori ai naturii au construit "Cabanele din pomi" și două refugii "Milean Cristea" și "Gențiala". Comuna Nădrag cu utilități de oraș fost centru muncitoresc cu un valoros potențial turistic în zonă.

COMUNA PIETROASA. Comuna Pietroasa este situată la poalele Munților Poiana Ruscăi și este străbătută de apele râului Bega. Are în componență localitățile: Pietroasa, Crivina, Poieni și Fărășești. Suprafața comunei este 15646 hectare din care 10579

pădure, 1817 hectare teren agricol și 2327 pădure și pășune împădurită. Populația comunei Pietroasa este 1211 persoane 634 bărbați 577 femei. Localitățile comunei Pietroasa sunt atestate documentar în sec. al XVI-lea astfel 1514-1516 ele apar în proprietatea contelui Gheorghe Bradenburg apoi apar în proprietatea lui Ștefan Ioșica – Poienile, Pietroasa în proprietatea lui Ștefan Torok, apoi în proprietatea lui Ștefan Bethlem. După ocupația turcească revine în 1718 curții habsburgice. Transportul rutier se desfășoară pe DN 6 Timișoara – Lugoj, pe DN 68 A Lugoj – Făget – Margina, DC 108 Margina – Curtea, DJ 684 Curtea – Pietroasa – Poieni și DC 111 Curtea – Fărășești. În prezent se lucrează la modernizarea DJ 648 B Curtea – Poieni. Nu există apă și canal în sistem centralizat. Satele comunei sunt racordate la rețeaua de telefonie Romtelecom. Rețeaua Zapp oferă servicii de telefonie fixă.

Preocuparea principală este agricultura cu preponderență creșterea animalelor. Mai sunt cinci societăți cu profil de exploatare forestieră precum și 11 meșteșugari, 4 fierari și 7 tâmplari. Susbolul comunei este bogat în minereuri de aur, argint, plumb, zinc, unele exploatare din timpuri mai vechi.

Calcarul din zonă este folosit pentru construcții cât și pentru obținerea varului. Teritoriul comunei este străbătut de râul Bega care izvorăște de sub vârful Rusca din 7 izvoare având o pantă mare la obârșie. Inițial curge în direcția sud nord în zona de cristalini apoi intră în formațiunile calcaroase și primește direcția sud est și apoi nord vest. După ce primește ca afluent prâul Strâmbu iar la Poieni valea Baca. După ce mai culege alți afluenți în amonte de Curtea se confluează Bega Luncani.

Pădurile sunt predominante cele de fag asociate cu paltinul de munte, ulmul de munte, frasinul, mestecănușul, plopul tremurător, alunul, socul, zmeurul și cornul. Sunt și amestec de fag și brad sau fag și molid sau molid și brad. La 1100 de m altitudine întâlnim jneapănul, ienupărul și afinul. Întâlnim curiozități și în domeniul faunei șoarecele vărgat și scurmător, pasărea în gaita de munte, vipera de munte, șopârla, tritonul de munte, veverița, râsul, pirsul cu coada scurtă, ursul brun, jderul de pădure. Ca specie de vânat sunt jderul, râsul, lupul, pisica sălbatică, căpriorul și mistrețul și apele râului: păstrăvul și cleanul. În ce privește agricultura suprafața agricolă ocupă în special pășunile și cultura plantelor de nutreț pe locul doi sunt cartofii și legumele. Creșterea animalelor este ocupația de bază dar și ele în scădere. Învățământul din comună este reprezentat prin școala cu clasele I-VIII Pietroasa, școli primare sunt la Poieni, Fărășești, Pietroasa și Crivina de Sus. Pe teritoriul comunei funcționează tabăra școlară Poieni Strâmbu cu o capacitate de 100 de locuri iar în conservare tabăra școlară Poieni Sat. La Pietroasa există un singur medic de familie.

În domeniul cultural există 4 cămine culturale, o bibliotecă comună cu 4691 volume și o bibliotecă școlară cu 3500 volume. Populația după religie este repartizată în felul următor: 775 de ortodocși, 336 penticostali, 108 baptiști. Există 2 biserici monument istoric la Poieni și Crivina de Sus.

Complexitatea condițiilor fizico geografice ale văii râului Bega și a afluenților săi situată pe versantul nord vest a munților Poiana Ruscă conferă zonei un plus de atractivitate pentru turism. Pitorești sunt sectoarele de defileu și chei și alternează cu zone de lărgire a văii cu sălbăcia cursului superior al Begăi care formează mici cascade praguri și

repezișuri. Peștera de la Pietroasa este unică în felul ei datorită unei dominante cromatice (albastru de pietroasa). O altă peșteră este cea de pe versantul nordic al dealului lui Filip denumită Peștera cu apă are 370 m lungime. Peștera are o coloană de 7 m înălțime denumită Tibia și Pironeu. Săpăturile arheologice au scos la iveală un depozit de cereale ceramică neolitică, urme scheletice a ursului de peșteră. Altă peșteră este cea aflată în apropierea localității Poieni. În apropierea localității Crivina de Sus se află monumentul de eroziune cunoscut sub numele de Sfinxul de la Crivina. O atracție a zonei este fondul de vânătoare există o cabană de vânătoare Cheia cu 16 paturi.

Deosebit de interesant este arhitectura caselor în stil popular precum costumele populare specifice portului de la munte. Mediul natural deosebit de valoros și sălbatic curiozitățile naturale, bogățiile solului și subsolului, tradițiile fac din comuna Pietroasa o zonă cu mare potențial turistic. Se impune modernizarea infrastructurii constituirea unităților de turism și atragerea unui număr mare turiști în special prin dezvoltarea agroturismului, producțiile zootehnice, fructele de pădure, tradiția culinară sunt alte puncte ce îmbie pe valea cursului superior al Begheiului.

COMUNA SĂVÂRȘIN. Istoricul localității Savarsin. Comuna Savarsin este atestată documentar în anul 1479 sub numele ZAWASYN. Cercetările arheologice din anul 1965 efectuate în satul Troas s-a descoperit o așezare omenească datând din epoca de început a bronzului. Deasemenea, întâmplarea face ca un plugar din satul Temesesti în timp ce își ara holda să scoată la iveală o oală cu monede dacice. Pe dealul "Cetateaua" din Savarsin în urma săpăturilor efectuate de către o echipă de arheologi din cadrul muzeului județean Arad au scos la iveală materiale care ne vorbesc de prezența populației dacice pe aceste pământuri. Materialul arheologic rezultat se încadrează în secolele V-IV î.d.Hr. și ține până în secolul al doilea d.Hr.

Trecând peste ani în secolul al XVIII –lea Maria Tereza a donat Savarsinul împreună cu satele aparținătoare Halalis, Troas, Temesesti și Cuias familiei Edelschpacher. Prin căsătorii succesive, proprietatea Savarsin, s-a transmis familiilor Forray, Nadasdy și Hunyady. Ocupațiile locuitorilor, încă din vechime, au fost pastoritul și agricultura. Pe lângă acestea mai erau și plutaritul cu lemn sau cu sare. Plutele au fost vazute până prin anul 1850 pe râul Mures.

Castelul din Savarsin care a aparținut familiei Forray a fost ars până la temelii în timpul răscoalei lui Horea, Cloșca și Crisan odată cu el arzând și multe documente care vorbeau despre istoria localității. Castelul a fost refăcut și în p. Comuna Savarsin este așezată în vestul României, în județul Arad, în partea estică a județului. Savarsinul este străbătut de râul Mures și paraiele Valea Troasului, Valea Parnestiului, Valea Tocului, Valea Cuiasului, Valea Halalisului. Castelul a fost refăcut și în prezent aparține MS Mihai I.

Savarsinul este situat la altitudinea de 164 m. Comuna este plasată la 86 km de municipiul Arad și la 67 km de municipiul Deva pe DN 7.

Comuna Savarsin este formată din 9 localități și anume : localitatea de reședință Savarsin și satele aparținătoare Caprioara, Cuias, Halalis, Parnesti, Temesesti, Toc, Troas și Valea Mare. Se învecinează la est cu comuna Petris, la Vest cu comuna Varadia de Mures, la sud cu comuna Birchis, la nord cu comuna Brazii.

Teritoriul comunei ocupa o suprafata de 20804 ha, relieful este dominat de dealuri si paduri . Sesul se intinde numai in partea de sud in lungul Muresului.

Clima este temperat continentală cu o temperatura medie multianuala de 11°C. Nivelul precipitatiilor este de cca 600 mm medie anuala. În zona Savarsin se intalnesc mai multe feluri de soluri dominand solul argilos. In special solul din lunca Muresului este bun pentru agricultura. Vegetația naturală este dominata de paduri de foioase in care intalnim si tufe de mure, maces, crusin etc. In categoria pomilor fructiferi predomina prunii, merii si nucii.

Fauna este caracteristica zonei de deal, predominand mistretii si caprioarele, fiind intalnite si vulpi, veverite, jderi de copac si foarte rar rasul si pisica salbatica. In lunca Muresului se intalnesc iepuri, fazani, berze, starci si in ultimul timp au aparut castorii si vidra.

Comuna este alcatuita din 9 localitati si se intinde pe o suprafata de 20804 ha din care 7545 ha teren agricol, 12528 ha paduri, 321ha ape, 239 ha drumuri, 104 ha constructii, 67 ha neproductiv. Reteaua de strazi si drumuri insumeaza 71,14 km.

Artera principala care strabate axial comuna pe directia est – vest este DN 7 (E68) si trece prin localitatile Toc, Cuias, Savarsin si Halalis.

COMUNA TOMEȘTI. Comuna Tomești este compusă din satele: Colonia Fabricii, Tomești Sat, Baloșești, Luncanii de Jos, Luncanii de Sus, Românești. Comuna are o suprafață de 140,94 km² și 2410 locuitori. Primele atestări documentare apar în jurul anului 1365. Legătura cu Tomeștiul se face din drumul național 68 A Deva - Lugoj prin DJ 684. Drumurile comunale asigură legătura dintre sate și sunt pietruite. Tomeștiul a fost cunoscut prin renumita sa fabrică de sticlă a căror produse erau apreciate în întreaga lume care în prezent nu mai funcționează. Printre activitățile industriale amintim: prelucrarea lemnului, o societate comercială care fabrică parchet din lemn de stejar, fag, paltin, frasin, confecții textile, o mică societate comercială cu 8 angajați care fabrică lanțuri industriale.

Comuna Tomești este situată în partea de est a județului Timiș pe cursul superior al cursului Bega până la confluența cu râul Sașa Bega Poieni. Relieful coboară de la altitudini de 1300 m în sudul comunei la sub 300 m în nord. Terenul arabil al comunei este de 6260 hectare, pășune 2465 hectare, fânețe 1300 hectare, pădure 9673 hectare și aici în special în satele de munte locuitorii au ca îndeletnicire creșterea animalelor. Pe teritoriul comunei funcționează 4 școli cu clasele I - IV și o școală cu clasele I - VIII la Tomești și 4 grădinițe.

Cămine culturale sunt în satele Tomești, Românești, Baloșești, Luncanii de Jos, casă de cultură și bibliotecă în Tomești Colonie. O sală de sport modernă se află la Valea lui Liman. Între manifestările devenite tradiționale sunt Nedeea românilor de la Valea lui Liman în luna august, Serbările muntelui în perioada mai – septembrie, concertul din peștera Românești, Hramul Mănăstiri „Izvorul lui Miron” 20 iunie, închierea colindatului la mănăstire a doua zi de Crăciun Rugile satului.

Biserici ortodoxe sunt la Colonia Fabricii, Românești, Baloșești, Luncaii de Jos, mănăstirile „Izvorul lui Miron” din Românești, mănăstirea Acoperământul Maicii Domnului de la Luncaii de Sus. Există o biserică romano-catolică la Tomești, biserică baptistă la Tomești și Românești, penticostală la Tomești și Colonia Fabricii.

Comuna dispune de un potențial turistic valoros. Amintim aici peștera Colțu sau Peștera cu apă, Stânca lui Florian, peștera din Piatra Fetei, peștera din Cioaca Birtului, izvoarele termale de la Balta Caldă. Ca obiective istorice amintim: situl arheologic Dumbrăvița din Românești, situl arheologic Peștera cu apă din Românești, biserica din lemn din Românești, Mănăstirea „Izvorul lui Miron” din Românești, morile de lemn de pe râul Bega și case vechi de lemn din Tomești, Românești și Luncaii. Tomeștiul are un complex turistic la Valea lui Liman cu 150 de locuri în prezent în conservare și pensiunea „La Sandu” din Tomești.

Comuna pornind de la gradul ridicat de favorabilitate de la existența unor importante resurse de apă termală Balta Caldă, Topla, renumita peșteră de la Românești în care se desfășoară concerte simfonice posibilități de cazare drumuri de legătură cu alte zone turistice oferă condiții favorabile pentru turism.

COMUNA TRAIAN VUIA. Comuna Traian Vuia are ca localități aparținătoare: Sudriași, Jupani, Traian Vuia, Susani, Surducu Mic și Săceni. Are o suprafață de 6975,51 hectare și o populație de 223800 persoane. Acest teritoriu a fost locuit din cele mai vechi timpuri. Apare instituția cnezilor și jupanilor chiar înaintea constituirii voievodatului lui Glad. Cea mai veche mențiune apare la 1371 și se referă la satul Sudriași centrul districtual valah existent pe aceste locuri. Există drumuri asfaltate și pietruite nu există alimentare cu apă și canal.

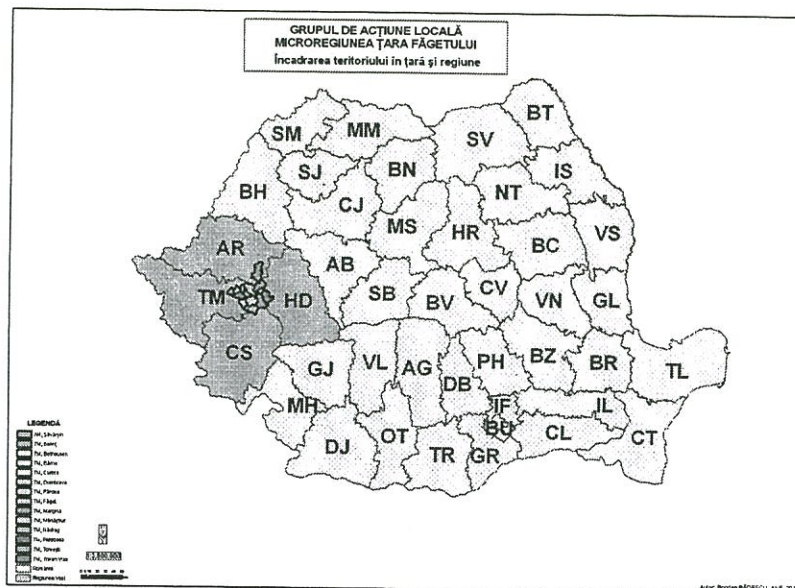
Din punct de vedere industrial comuna este slab dezvoltată există doar două unități de prelucrare a lemnului una la Traian Vuia și o moară la Sudriaș. Terenul arabil este pe o suprafață de 3541 hectare și 1568,53 hectare este ocupat de pășuni și fânețe. Populația activă a comunei este de 1625 în timp ce populația ocupată este de 415. În comună există 2 școli cu clasele I-VIII la Sudriași și Surducu Mic, iar restul localităților școli primare cu clasele I - IV precum și grădinițe cu excepția Satului Săceni.

Există și funcționează cu rezultate bune Asociația Comunitară Telecentru Traian Vuia. Cămine culturale există în fiecare sat cu excepția Sudriașului unde se află în construcție.

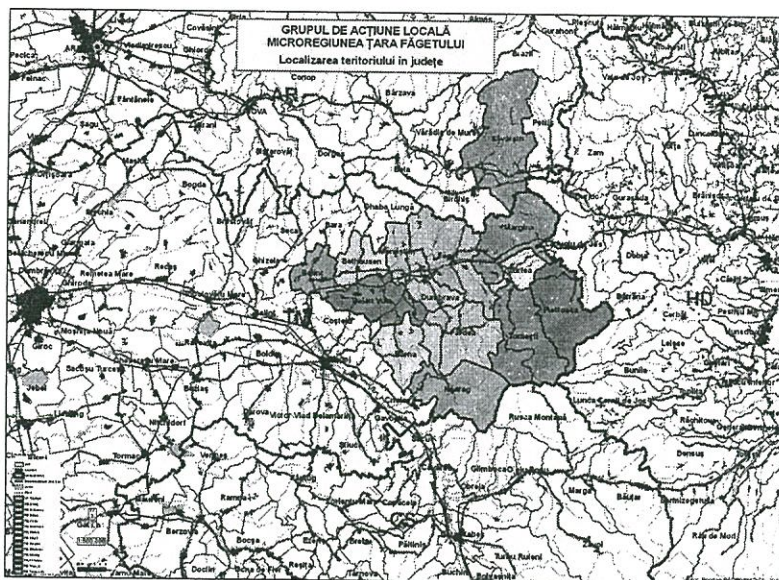
Biblioteca comunală este la Traian Vuia unde funcționează și o expoziție permanentă Traian Vuia. În localitatea Traian Vuia se află statuia lui Traian Vuia, casa memorială iar la Surduc o piatră memorială. Tradițiile satului Ruga satului care corespunde cu hramul fiecărei biserici. Comuna aflându-se pe șoseaua națională și în apropierea Barajului de la Surduc și ca loc de baștină a lui Traian Vuia prezintă interes din punct de vedere turistic se impune însă dezvoltarea infrastructurii asigurarea utilităților moderne.

II.2.1.2. Harti – planul localizării teritoriului

Localizarea la nivel național al GAL (hartă mărită – anexe)

Localizarea Județeană /
 căile de acces /
 poziționarea față de
 orașe
 (hartă mărită – anexe)

Hărțile sunt prezentate în format A4 în anexe

Planul de dezvoltare locală

II.2.1.3 Populație - demografie

Populație	1999	2009	Evoluție/ Regresie	Soldul migrării	Soldul Natural (natalit - mortalit)	Sub 20 ani 2009	Peste 60 ani 2009	Populația activă (14-60 ani)	Somaj
Orașul Făget	7736	7263	Regresie	-	-14	1244	1581	4438	248
Comuna Balinț	1688	1582	Regresie	-	-24	239	476	867	31
Comuna Bethausen	2826	2768	Regresie	-	-17	527	702	1539	39
Comuna Bârna	1629	1537	Regresie	-	-6	267	310	960	28
Comuna Nădrag	3580	2735	Regresie	-	-5	420	572	1743	140
Comuna Fârdea	1839	1780	Regresie	-	-21	238	509	1033	37
Comuna Traian Vuia	2179	2023	Regresie	-	-16	325	566	1132	38
Comuna Mănăștiur	1642	1721	Evoluție	-	-5	302	376	1043	64
Comuna Dumbrava	2723	2699	Regresie	-	-30	468	614	1617	74
Comuna Margina	2385	2308	Regresie	-	-36	390	642	1276	52
Comuna Curtea	1239	1203	Regresie	-	-13	208	324	671	42
Comuna Pietroasa	1141	1062	Regresie	-	-13	251	232	579	19
Comuna Tomești	2684	2106	Regresie	-	-27	263	561	1282	104
Comuna Săvârșin	3605	3133	Regresie	-	-26	420	891	1822	45
Total	36896	33920	Regresie	-	-	5562	8356	20002	961
%						16,39	25,16	58,96	2,83

Populația Micromregiunii prezintă o tendință de regresie – o sigură comunitate din regiune înregistrând o evoluție pozitivă pentru perioada analizată.

Datorită restrukturării industriale a regiunii și manifestării crizei economice putem observa un număr destul de mare al șomerilor înregistrați la nivelul Localităților din Micromregiune.

II.2.1.4. Patrimoniu de mediu

Micromregiunea este o zonă cu o mare valoare naturală și peisajistică. Înzestrată cu un relief variat și cu o bogată rețea hidrografică, zona situată pe golful Lugojului în punctul de contact al dealurilor cu regiunea muntoasă, se învecinează la nord cu zona etnografică Lipova, la est cu zona Pădureni din județul Hunedoara, în sud peste versanții munților Poiana Ruscăi, cu zona etnografică Bistra, iar în vest cu zona etnografică Lugoj.

Dintre formele de atracție Naturală care se găsesc în zonă putem aminti: Stancile, Pesterile, Poienile, Izvoarele (inclusive izvoare termale), Văile, Cascadele, Râurile și Pârâurile. Regiunea este străbătută de râul Bega.

Micromregiunea Țara Făgetului are o importantă suprafață inclusă în Zone cu Situri Natura 2000:

- Localitatea Savarsin care este inclusă în cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0064 Defileul Muresului Inferior și se află în apropierea Sitului Natura 2000 ROSPA0029 Defileul Muresului Inferior Dealurile Lipovei .
- Localitatea Caprioara este cuprinsă în cadrul sitului Natura 2000 ROSPA0029, tot aici sunt 3 rezervații, 2 de importanță națională Pesteră Dutu și Pesteră Sinesie și 1 de importanță județeană Magura cu ghimpi de la Grosi-Pestis.

- Localitatea Cuias este cuprinsa in cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0064.
- Localitatea Halalis este cuprinsa in cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0064.
- Localitatea Pirnesti se afla in apropierea sitului Natura 2000, ROSCI 0064 si OSCI0070 Drocea.
- Localitatea Toc este cuprinsa in cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0064.
- Localitatea Troas se afla in apropierea sitului Natura 2000 ROSCI 0070 Drocea.
- Localitatea Valea Mare se afla si in cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0064 si a sitului Natura 2000 ROSPA0029.
- Localitatea Temesesti se afla in apropierea sitului natura 2000 ROSCI0064.

Prezentarea zonelor existente si propuse pentru rețeaua Natura 2000 și/sau rezervați:

Numele zonei	Descriere / Suprafața - ha	Caracteristici principale (clasificarea directivelor privind Habitatele, Păsări, Habitate și Păsări)
Lacul Surduc	365 ha Zonă propusă pentru Natura 2000	Zona specifica de lacustra; Vegetatia predominanta de deal si podis; Pesti (crap, caras, platica, salau, stiuca); Pasari (rata salbatica, pasari migratoare, etc); Animale (lupul, vulpea, caprioara, iepurele, ursul, etc)
Localitatea Savarsin	situl Natura 2000 ROSCI0064 Defileul Muresului Inferior	Localitatea Savarsin este inclusa in cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0064 Defileul Muresului Inferior si se afla in apropierea Sitului Natura 2000 ROSPA0029 Defileul Muresului Inferior Dealurile Lipovei
Localitatea Caprioara	situl Natura 2000 ROSPA0029	Localitatea Caprioara este cuprinsa in cadrul sitului Natura 2000 ROSPA0029, tot aici sunt 3 rezervatii, 2 de importanta nationala Pestera Dutu si Pestera Sinesie si 1 de importanta judeteana Magura cu ghimpi de la Grosi-Pestis.
Localitatea Cuias	situl Natura 2000 ROSCI0064.	Localitatea Cuias este cuprinsa in cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0064.
Localitatea Halalis	situl Natura 2000 ROSCI0064	Localitatea Halalis este cuprinsa in cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0064
Localitatea Pirnesti	situl Natura 2000, ROSCI 0064 si ROSCI0070 Drocea	Localitatea Pirnesti se afla in apropierea sitului Natura 2000, ROSCI 0064 si ROSCI0070 Drocea.
Localitatea Toc	situl Natura 2000 ROSCI0064	Localitatea Toc este cuprinsa in cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0064
Localitatea Troas	situl Natura 2000 ROSCI 0070 Drocea.	Localitatea Troas se afla in apropierea sitului Natura 2000 ROSCI 0070 Drocea.
Localitatea Valea Mare	situl Natura 2000 ROSCI0064 si situl Natura 2000 ROSPA0029.	Localitatea Valea Mare se afla si in cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0064 si a sitului Natura 2000 ROSPA0029.
Localitatea Temesesti	situl Natura 2000 ROSCI0064	Localitatea Temesesti se afla in apropierea sitului Natura 2000 ROSCI0064.

Harta cu Situri Natura 2000 SCI și SPA – anexată.

Lista UAT incluse în Zona Montană Defavorizată

Județe	SIRUTA	Comune/Orașe
TIMIȘ	157898	Nădrag
TIMIȘ	158136	Pietroasa
TIMIȘ	158895	Tomesti

Harta cu Zona Montană Defavorizată – anexată.

Zone HNV - Desemnarea zonelor eligibile în cadrul Măsurii 214 Plăți de agro-mediu
 Lista UAT eligibile în cadrul Pachetului 1 „Pajiști cu Înaltă Valoare Naturală” și Pachetului 2 „Practici agricole tradiționale”

REGIUNE	JUDEȚ	UAT NUTS 5	SIRUTA	TIP
5	Arad	Săvârșin	11842	comună
5	Timis	Bârna	155957	comună
5	Timis	Bethausen	155840	comună
5	Timis	Curtea	156589	comună
5	Timis	Dumbrava	156767	comună
5	Timis	Fârdea	156927	comună
5	Timis	Făget	156801	oraș
5	Timis	Margina	157585	comună
5	Timis	Mănăștiur	157736	comună
5	Timis	Nădrag	157898	comună
5	Timis	Pietroasa	158136	comună
5	Timis	Sudriaș	159071	comună
5	Timis	Tomești	158895	comună

Harta cu Zone NHV – anexată.

II.2.1.5 Patrimoniul arhitectural si cultural

Au fost menționate edificiile principale, monumentele arhitecturale remarcabile, cunoștințele și competențele specifice teritoriului, elementele de identitate locală:

- cetăți și castele; - Castelul MS Regele Mihai I – Savarsin, Cetatea Făgetului
- biserici și mănăstiri; - biserici ortodoxe, biserici baptiste, penticostale, reformate. În zonă există Mănăstiri cunoscute la nivel național și internațional: *Mănăstirea Izvorul lui Miron din Românești*; *Mănăstirea de măicuțe din Lunca de Sus* cu hramul Acoperământul Maicii Domnului și Sfinții Împărați Constantin și Elena; *Manastirea de maici de la Fardea* cu hramul Adormirea Maicii Domnului; *Biserica de lemn „Trei ierarhi” Troas*, 1782
- case memoriale; - 4 : Casa Memoriala „Eugen Popa” Savarsin, Casa Memoriala „Traian Vuia” – Traian Vuia, Casa Memoriala „Traian Iancu” – Făget și Casa Memoriala „Sorin Titel” Margina, Muzeul aeronaucic „Traian Vuia” – Traian Vuia
- castre (roman, dacic etc.); - Situl arheologic „Dealul Cetătuia” din Savarsin, Situl arheologic „Dambul Tatarilor și Gomile” din Troas
- meșteșuguri specifice (pictură pe sticlă, cojocărit, port specific etc.); - împletit cosuri de nuiel, atelier de potcovărie, atelier de olărit,
- herghelii de cai relevante (specifice); - 0
- tipuri de turism practicate (turism de agrement și odihnă, alpinism, turism cultural și religios, turism piscicol, turism ecvestru, cicloturism, agroturism etc.) – agroturism, turism cultural și turism de agrement și odihnă.
- obiceiuri locale etc. – Festivalurile tradiționale sunt considerate rugile satului. Alte festivaluri organizate în regiune: Festivalul gastronomic internațional (gulas) „Lingura de aur”, Festivalul internațional de cantece și dansuri populare
- Alte aspecte de patrimoniu cultural: Morile de apă, Minele, Monumentele eroilor, Taberele de elevi,

II.2.1.6 Economia locala

II.2.1.6.1 Repartizarea populatiei active

	Populatia activa	Sector agricol	Sector Industrial si de artizanat	Sector de comert	Sector privind serviciile
Orașul Făget	4438	3043	785	249	361
Comuna Balinț	867	775	15	7	70
Comuna Bethausen	1539	1457	24	19	39
Comuna Bârna	960	789	162	9	0
Comuna Nădrag	1743	901	680	45	117
Comuna Fârdea	1033	880	93	60	0
Comuna Traian Vuia	1132	727	387	12	6
Comuna Mănăștiur	1043	632	270	51	90
Comuna Dumbrava	1617	1287	321	7	2
Comuna Margina	1276	1035	214	22	5
Comuna Curtea	671	571	30	50	20
Comuna Pietroasa	579	558	11	10	-
Comuna Tomești	1282	1082	100	50	50
Comuna Săvârșin	1822	1483	191	60	88
Total	20002	15220	3283	651	848

II.2.1.6.2 Agricultura

	Nr.capete de animale	Terenuri Arabile (ha)	din care:				
			Productive (ha)	Neproductive (ha)	Pasuni Fânețe (ha)	Vita de vie si livezi (ha)	Paduri (ha)
Orașul Făget	15000	10.036	4.796	435	4736	69	4.828
Comuna Balinț	19200	3601	2300	70	1160	71	242
Comuna Bethausen	4552	4764	72	54	1265	-	1265
Comuna Bârna	2984	3934,75	2735,75	68	1131	-	3749,41
Comuna Nădrag	201	692	231	198	262	1	12291
Comuna Fârdea	1860	4697	1478,34	3	3003,06	212,6	7727,12
Comuna Traian Vuia	4324	4111	5998	27	1392	1	577
Comuna Mănăștiur	98	1829,60	1750	8,61	1037	52,05	878
Comuna Dumbrava	2876	3336	3007	329	967	176	550
Comuna Margina	3147	4945	2920	149	1876	-	7931
Comuna Curtea	1588	2413,07	725	53,57	1443	10	81.5
Comuna Pietroasa	4283	1817	1491	326	2327	196	10579
Comuna Tomești	340	4419	1562	201	2639	17	9675
Comuna Savarsin	14653	7545	2045	5500	5460	40	12528
Total	75106	58140,42	31111,09	7422,18	28698,06	845,65	72902,03

II.2.1.6.3 Industrie – IMM – Micro-intreprinderi

La nivelul microregiunii a fost scoasă în evidență structura industriei din zona respectivă așa cum este ea prezentată în tabelul de mai jos.

	Total întreprinderi	Micro- întreprinderi cu 1-10 salariați	Întreprinderi cu 10 - 50 salariați	Întreprinderi cu 50 - 250 salariați	Întreprinderi cu peste 250 salariați
Orașul Făget	64	48	12	4	-
Comuna Balint	18	18	-	-	-
Comuna Bethausen	23	21	2	-	-
Comuna Bârna	15	15	-	-	-
Comuna Nădrag	23	16	4	3	-
Comuna Fârdea	18	18	-	-	-
Comuna Traian Vuia	23	23	-	-	-
Comuna Mănăștiur	14	12	2	-	-
Comuna Dumbrava	22	22	-	-	-
Comuna Margina	27	25	2	-	-
Comuna Curtea	14	14	-	-	-
Comuna Pietroasa	11	11	-	-	-
Comuna Tomești	24	21	1	2	-
Comuna Savarsin	75	75	-	-	-
Total	371	339	23	9	-

Comentarii privind industria locală

În special, au fost prezentate aspecte privind industriile și rețeaua întreprinderilor de producție (combinate și fabrici de prelucrare a produselor, servicii pentru agricultură, depozite, sectoare economice acoperite, evoluție etc.), precum și legăturile acestora cu celelalte domenii economice ale zonei sau cu zone externe.

II.2.1.6.4 Comerț și sector de servicii

Tipuri de comerț / servicii	Număr	% din total	Întreprinderi din sectorul terțiar (servicii)	Număr	% din numărul total
Comerț retail	97	60,6	Servicii bancare	1	1,8
Alimentar privat	11	6,9	Servicii Hoteliere	2	3,6
Mixt privat	4	2,5	Servicii Farmaceutice	5	9,1
Comerț Alimentar	36	22,5	Prelucrare lemn	9	16,4
Comerț cu produse industriale	2	1,3	Construcții	2	3,6
Comerț cu produse nealimentare	5	3,1	Service auto	2	3,6
Unități Alimentatie publică	5	3,1	Panificație	1	1,8
			Morărit	3	5,5
Servicii Altele	27		Exploatarea lemnului	3	5,5
			Benzinarie	2	3,6
			Servicii Arhitectură și Inginerie	1	1,8
			Contabilitate consultanță	2	3,6
			Servicii audiovizuale	1	1,8
			Servicii Financiare	3	5,5
			Servicii Funerare	1	1,8
			Servicii Juridice	5	9,1
			Tâmplărie PVC/ metal	2	3,6
			Dispensar veterinar	10	18,2
Total	160	100		55	100

Lista zonelor afectate de restructurare industrială

REGIUNE	JUDEȚ	Comune	SIRUTA	OBSERVAȚII
5 V	TIMIS	NADRAG	157898	Inchidere SC CIOCANUL SA NADRAG- Intreprindere fabricare lanturi pentru mine
5 V	TIMIS	MARGINA	157585	Inchidere SC SOLVENTUL SA – Sectia Margina – intreprindere productie otet alimentar
5 V	TIMIS	MANASTIUR	157736	Inchidere SC FORTIM SA – intreprindere cherestea
5 V	TIMIS	TOMESTI	158895	Inchidere SC STITOM SA Tomesti – fabricarea sticlei

Harta cu Zone afectate de restructurare industrială – anexată.

II.2.1.7 Servicii pentru populație și infrastructuri medico-sociale

Serviciile medicale sunt asigurate de Cabinete Medicale Individuale, Cabinete private (medicină, stomatologie, la nivelul fiecărei localități și în cadrul Spitalului Orășenesc Făget, care asigură serviciile la nivelul regiunii

II.2.1.7.1 Echipamente prezente sau accesibilitatea populației la aceste servicii

Servicii	Categorii	Făget	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Învățământ	Primar	- Grădinițe cu program normal: Făget, Bătești, Begheiu Mic, Bichigi, Bunea Mare, Brănești, Colonia Mică, Jupânești și Temerești; - Grădinița cu program prelungit: Făget. Școli primare cu clasele I-IV: Făget, Bătești, Bunea Mare, Colonia Mică, Jupânești și Temerești, Școli generale cu clasele I-VIII: Făget și Brănești;	Da	Da	Da	Da	Da 2S4 2S8 2G	Da 7	Da 2G 2S	Da 5	Da 4g 4s4 1s8	Da 3s4 1s8	Da 4g 4s8 1s4	Da	Da 2G 4P
	Secundar	Liceul teoretic "Traian Vuia"				Da									
	Universitar														
Medicale	Medic	4 cabinete medic de familie 2 cabinete medic veterinar	2	2		2	1 1	2	1	1	2	1	1	1	2
	Cabinet stomatologic	4 cabinete stomatologice		1		1	1		1		1				
	Spital	Spitalul Orășenesc Făget													
	Altele....	3 farmacii umane; 3 farmacii veterinare; Serviciul Județean de Ambulanță Timiș – Substația Făget		1F			1F			1F					
Sportive	Terenuri sportive		1			3			1	1					
	Sala de Sport	Stadionul Flacăra Făget; 1 teren de tenis (zgură) la Casa de Cultură; Teren de fotbal, handbal, baschet la liceu; Teren de volei pe nisip la baza de Agrement				1			1	1					1
	Piscine	1 Sală de sport orășenească 1 Sală de sport a liceului				3				1					
	Altele...	Baza de agrement cu ștrand de dimensiuni olimpice și ștrand de dimensiuni mici pentru copii													
Altele...		Administrația Finanțelor Publice din orașul Făget - Trezoreria operativă													
		Judecătoria Făget - Parchetul de pe lângă Judecătoria Făget													
		Politia orașului Făget; Stația de pompieri Făget; Garda de intervenție													

II.2.1.8 Activități sociale și instituții locale

Activitățile sociale sunt derulate în regiune în principal de Primării care asigură serviciile sociale necesare pentru populație. Activitatea culturală a comunităților este asigurată de asemenea de Primării în cadrul Căminelor culturale existente aproape la nivelul fiecărui sat din regiune.

Scurta descriere a experienței partenerilor

Parteneri din teritoriu

Orașul Făget a luat ființă în anul 1995 și poartă denumirea întregii microregiuni. Are concentrate majoritatea serviciilor sociale și este un centru de dezvoltare economică pentru întreaga regiune.

Comunele Balinț, Birna, Bethausen, Curtea, Dumbrava, Fırdea, Mănaștiur, Margina, Nădrag, Pietroasa, Săvârșin, Tomești și Traian Vuia sunt Unități Administrative Teritoriale care au luat ființă în anul 1968, UAT parteneri a acestei microregiuni care au în comun acțiuni și proiecte comune, tradiții și obiceiuri ceea ce face din această Microregiune o adevărată vatră de cultură și civilizație.

Asociația Comunitară Telecentru Traian Vuia, a luat ființă în anul 2002, și are ca scop dezvoltarea comunității prin dezvoltarea participativă a politicilor economice, sociale, educaționale, de tineret și de protecția mediului. Beneficiară a programului Telecentru a Centrului de Asistență Rurală, organizația a luat ființă ca nevoie a comunității. În prezent organizația a implementat și a atras fonduri pentru comunitate pe următoarele direcții strategice: tineret, educație, protecția mediului și asistență socială

Asociația de Dezvoltare Comunitară Telecentru Dumbrava, a luat ființă în anul 2006, și are ca scop dezvoltarea comunității prin dezvoltarea participativă a politicilor economice, sociale, educaționale, de tineret și de protecția mediului. Beneficiară a programului Telecentru a Centrului de Asistență Rurală, organizația a luat ființă ca nevoie a comunității. În prezent organizația a implementat și a atras fonduri pentru comunitate pe următoarele direcții strategice: tineret, educație, protecția mediului și asistență socială

Fundația Begamar, este o organizație neguvernamentală și nonprofit care a luat ființă în anul 1996 și are ca scop elaborarea de programe pentru dezvoltarea comunității și de combatere a somajului.

Asociația Cultural Sportivă Bărna a luat ființă în august 2009 și are ca scop promovarea valorilor culturale prin activități socio-educative și prin implementarea de proiecte educaționale și de dezvoltare comunitară.

Asociația Culturală Ighaz din Dumbrava a luat ființă în anul 2006 și are ca scop promovarea valorilor culturale prin acțiuni ce vizează tradițiile și obiceiurile, cultura etniei maghiare ca model de multiculturalitate și multilingvism.

Asociația de Agroturism, „Padeșul”, a luat ființă în anul 1999 are ca scop promovarea agroturismului în zona colinară din teritoriu zonei Făget

Asociația pentru Dezvoltare Durabilă a Domeniului Regal și a Comunității Săvîrșin a luat ființă în anul 2002 cu sediul la Castelul Regal Savîrșin, sub patronajul membrilor fondatori: **Alteța Sa Regala Principesa Margareta României și a Alteței Sale Principele Radu de Hohenzollern-Veringen Duda** și are ca scop dezvoltarea durabilă prin acțiuni culturale și educaționale în conservarea, redefinirea și promovarea identității comunității locale

Organizații cu activitate Națională și Regională

Centrul de Asistență Rurală. a luat ființă în anul 2000 și are ca scop dezvoltarea comunităților rurale. Membră a **Fundației pentru o Societate Deschisă**, Centru de Asistență Rurală a derulat de-a lungul timpului, în microregiune o serie de proiecte și programe, printre care amintim: Programul Promotor local, Programul Telecentru, Proiectul SAERA (Strategie de Educare a Adulților din Mediul Rural), proiect finanțat prin programul Grundtwig II. CAR este membră a rețelei RuralNet – Rețeaua organizațiilor active în dezvoltare comunitară în România

Asociația Română de Consiliere și Sprijin – ARCS – Misune: Sprijinirea indivizilor și grupurilor în procesul de dezvoltare personală și privind integrarea în propria comunitate. ARCS are principalele domenii de activitate: Tineret și Dezvoltare comunitară. ARCS este membră în următoarele rețele: RuralNet – Rețeaua organizațiilor active în dezvoltare comunitară în România, GEN – Gender, Egalitate, Nondiscriminare; S-ONG – Rețeaua Centrelor de Resurse din România; ECON – Rețeaua Europeană de Organizare Comunitară. Experiență în implementarea proiectelor de tineret (cu finanțare ANPCDEFP) și a proiectelor de formare profesională (cu finanțare din POSDRU).

II.2.1.9 Bilanțul politicilor întreprinse în teritoriu

Politicile dezvoltate la nivelul teritoriului sunt în principal legate de dezvoltarea infrastructurii, cooperarea transfrontalieră și sprijinirea accesării fondurilor de către producătorii agricoli. Când vorbim de politici – putem vorbi mai degrabă de proiecte și programe cu caracter local sau de inițiative microregionale; acestea din urmă fiind rezultatul acțiunii unor organizații regionale și naționale.

În ultima perioadă există un interes major pentru promovarea și dezvoltarea turismului la nivelul teritoriului.

Un rol important în realizarea de proiecte în parteneriat l-a avut implementarea în microregiune, a **Programului Promotor local**, prin care în fiecare primărie din microregiune a fost angajată o persoană specializată de către Centru de Asistență Rurală din Timișoara, în scrierea de proiecte și atragerea în comunități de finanțări nerambursabile.

Un alt program derulat și implementat în microregiune a fost **Programul Telecentru** al Centrului de Asistență Rurală din Timișoara, prin care au fost create centre de informare

multifuncționale în comunele Dumbrava, Traian Vuia și Margina, care au avut ca scop dezvoltarea comunităților locale respective. Aceste Telecentre s-au constituit în organizații neguvernamentale și non-profit, prezente în acest parteneriat și care la rândul lor furnizează microregiunii persoane resursă în dezvoltarea comunităților.

Un alt proiect în care au fost implicați majoritatea partenerilor a fost, **Dezvoltarea și promovarea agroturismului în zone transfrontaliere slab dezvoltate din România și Serbia**, proiect implementat de Consiliul Local al Comunei Dumbrava prin Programul PHARE CBC al Uniunii Europene, proiect ce a presupus realizarea strategiei turistice a microregiunii.

O altă activitate, acțiune desfășurată în parteneriat a fost **Schimbul de Experiență asupra Peisajului Natural și Cultural din Microregiunea Țara Făgetului**. Programul a beneficiat de vizita unei echipe internaționale de specialiști (SUA, Muntenegru, Serbia, România, Slovacia) în diverse sectoare care vizează dezvoltarea rurală durabilă, pentru a ajuta comunitățile rurale în găsirea de noi soluții pentru cooperare transfrontalieră, conservarea biodiversității și problemele de dezvoltare rurală

În ceea ce privește implementarea de politici regionale, un alt proiect în care au fost implicate persoane din administrațiile publice locale a fost **“formare de referenți culturali”** în cadrul primăriilor. În acest sens a fost format la nivelul fiecărei comunități personal abilitat în managementul cultural pentru sustenabilitatea căminelor culturale.. Cursurile au fost organizate de către Direcția de Cultură și Arte Timiș în parteneriat cu Centrul de Asistență Rurală. Centrul de Asistență Rurală va înființa un centru de resurse pentru activități culturale la nivelul microregiunii.

PARTEA a II a : ANALIZA SWOT

Intalnirea pentru realizarea Analizei SWOT a fost pregatita de catre echipa de management a proiectului prin anuntarea si mobilizare participantilor. Deschiderea sesiunilor de lucru a fost realizata de catre echipa de management a proiectului cu precizarile legate de momentul si etapa de dezvoltare in implementarea proiectului. Prezentarea urmatoare a facut referire la elementele compilate pe parcursul primelor sesiuni de lucru desfasurate anterior, ca fiind un punct de plecare necesar pentru a proceda la analiza SWOT.

Metodologia de lucru pentru analiza a fost prezentata la nivelul la care fiecare participant a fost familiarizat cu elementele de continut, principiul de lucru si formatul rezultatului pentru elementele componente ale analizei SWOT. Participantii au fost distribuiti bazat pe propriile optiuni spre patru grupuri de lucru (atelier tematice) cate unul pentru fiecare dintre elementele: teritoriu, populatie, activitati economice si organizare sociala si institutionala.

Activitatea grupurilor de lucru a fost asistata si complementata de facilitator in persoana expertului desemnat pentru aceste activitati. Rezultatele prezentate si adaugite prin contributia celorlalti participantii se prezinta pentru fiecare domeniu in tabelele urmatoare.

LEADER Tara Făgetului – Analiza SWOT - Teritoriu

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Relief diversificat, cadru natural bogat și diversificat: cu specii protejate, cu o suprafață mare împădurită, cu zone de vânătoare și pescuit, plante medicinale și fructe de pădure și flori de câmp; Oferta bogată pentru turism: peisaje, așezăminte culturale, diversitate.	Infrastructura slab dezvoltată la nivelul teritoriului: drumurile necesită reabilitări și modernizări; alimentări cu apă; căi de acces, clădiri publice; comunicatii; lipsa mijloacelor de transport in comun Slaba dezvoltare a infrastructurii turistice: capacitate scăzută de cazare în regiune - lipsa spațiilor de cazare; slaba promovare turistică, slaba capacitate de informare a turiștilor. Lipsa de sustenabilitate a proiectelor (infocentrele din Dumbrava si Faget); Slaba promovare a regiunii; Managementul slab al teritoriului: nevalorificarea eficienta a terenurilor – datorita fragmentarii; Taieri ilegale de paduri; Înmultirea necontrolata a animalelor daunatoare; slaba planificare peisagistică a teritoriului; Dezvoltarea / modernizarea neplanificată a cursurilor de apă (canalizare Bega, hidrotocentrală); carierele de piatră de pe râuri;
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Fondurile Structurale, Fondurile Europene de Cooperare, PNDR (special Axa IV LEADER); Construire Autostrăzii – pentru accesul în regiune;	Autostrada – o amenințare pentru mediu Instabilitatea politica și implicarea politicului la nivel local Schimbări legislative Legile proprietății - lipsa securității personale și a gospodăriilor

CONFORM CU
ORIGINALUL

Microregiunea Țara Făgetului **Grupul de Acțiune Locală**

LEADER Țara Făgetului – Analiza SWOT - Populație

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Multiculturalitatea regiunii: diversitatea etnică, religioasă și culturală, conservarea tradițiilor și conservarea mediului natural, existența meșterilor populari și practicarea meșteșugurilor tradiționale (olărit, sticlărie, sculptură .. etc.)	Populația îmbătrânită la nivelul teritoriului: migrarea tinerilor spre urban, slaba fertă pentru petrecerea timpului liber, slabe posibilități de dezvoltare personala pentru membri, personal si voluntari
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Fondurile Structurale, Fondurile Europene de Cooperare, PNDR (special Axa IV LEADER); Migrația în teritoriu –atractivitatea regiunii- zonă țintă a migrației interne; Legislație favorabilă sprijinii stabilirii tinerilor și specialiștilor la sate;	Instabilitatea politica și implicarea politicului la nivel local Schimbări legislative Legile proprietății - lipsa securatii personale si a gospodariilor Îmbătrnirea populației prin migrarea tinerilor din regiune

LEADER Țara Făgetului – Analiza SWOT - Structuri Asociative

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Capacitatea de asociere la nivelul regiunii: existenta unui numar de 13 ong-uri (2 fundatii si 11 asociatii); existenta unui ADI cu 3 membri; existenta promotorilor locali in fiecare primarie și Telecentrelor, implicarea activa a voluntarilor in activitatea ONG-urilor locale, O asociere agricolă la Belinț	Implicarea slabă a membrilor comunităților în activitatea asociativă: numărul mic de membri in ONG-uri si ADI, lipsa unor organizații comunitare și a grupurilor de inițiativă la nivel local, slaba promovare a organizatiilor si a activitatii acestora, cooperare insuficienta intre ong-urile din regiune; numar scazut de parteneriate public-private; Lipsa structurilor asociative in domeniul economic și agricol; Lipsa dezbaterii publice pe probleme sociale
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Fondurile Structurale, Fondurile Europene de Cooperare, PNDR (special Axa IV LEADER);	Lipsa de sprijin și promovare din partea mediului politic pentru mediul asociativ Lipsa sprijinului legislativ pentru incurajarea parteneriatelor public-private

CONFORM CU
ORIGINALUL

Microregiunea Țara Făgetului **Grupul de Acțiune Locală**

LEADER Țara Făgetului – Analiza SWOT - Economie

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Capacitatea de a atrage resurse financiare externe: experiența în derularea proiectelor cu finanțare nerambursabilă, existența proiectelor cu finanțare privată. Existența afacerilor în regiune: prelucrarea primară a lemnului; existența infrastructurii industriale – pentru industriile derivate în regiune (sticlă...), specialiști în diverse industrii cu tradiție (sticlărie, lemn etc); microintreprinderi pe diverse domenii (transport...)	Slaba capacitate economică a regiunii: dispariția industriilor cu tradiție în zona (sticlă...); lipsa locurilor de muncă, lipsa forței de muncă calificate; foarte puțini mici producători/întreprinzători la nivel local; slaba capacitate de asociere pentru activități economice și în agricultură; slaba dezvoltare a serviciilor de informare și consultanță la nivel microregional; slaba capacitate de prelucrare a produselor locale; slaba promovare a produselor locale; Capacitate scăzută de atragere a fondurilor la nivelul microregiunii: slaba capacitate de a folosi resursele locale și de a atrage fondurile din comunitate; Dezechilibrul în capacitatea de absorbție a fondurilor la nivelul microregiunii Slaba dezvoltare a serviciilor la nivelul microregiunii: numărul mic de servicii oferite mai ales în Făget; Slaba dezvoltare a serviciilor sociale; Inexistența unor ONG-uri de utilitate publică care să asigure servicii sociale; Lipsa unor centre culturale-cluburi, cinematografe
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Fondurile Structurale, Fondurile Europene de Cooperare, PNDR (special Axa IV LEADER); Construire Autostrăzii – pentru accesul în regiune; Migrația în teritoriu –atractivitatea regiunii- zonă țintă a migrației interne; Legislație favorabilă sprijinii stabilirii tinerilor și specialiștilor la sate;	Instabilitatea politică și implicarea politicului la nivel local Schimbări legislative Legile proprietății - lipsa securității personale și a gospodăriilor Îmbătrânirea populației prin migrarea tinerilor din regiune Mecanisme greoaie de implementare a proiectelor Lipsa de sprijin și promovare din partea mediului politic pentru mediul asociativ Lipsa sprijinului legislativ pentru incurajarea parteneriatelor public-private

Un interes deosebit a suscitat grupul de lucru Activități economice având în vedere faptul ca, cele trei caracteristici reținute și dezvoltate pe parcursul activităților din grupurile tematice de lucru desfășurate anterior se amplasează toate în această categorie. Astfel, punctul focal al grupului tematic a fost concentrat asupra dezvoltării elementelor legate de aceste caracteristici.

CONFORM CU
ORIGINALUL

Planul de dezvoltare locală

PARTEA A III A : PRIORITĂȚI

Având caracter participativ, fiecare capitol a fost realizat în cadrul activităților proiectului. Astfel, realizarea misiunii, stabilirea priorităților strategice, definirea obiectivelor operaționale și alocarea de măsuri s-au realizat în cadrul întâlnirii de la sfârșitul lunii mai de la Dumbrava.

Întalnirea desfășurată în localitatea Dumbrava în data de 26.05.2010 a avut drept obiective prezentarea viziunii strategice, formularea priorităților strategice și a obiectivelor operaționale și producerea unei liste de proiecte indicative prin viitoarea materializare a acțiunilor avute în vedere.

Conținutul prezentării este redat în cele ce urmează.

MISIUNE STRATEGICA

DEZVOLTAREA ECHILIBRATA A TERITORIULUI LEADER „ȚARA FAGETULUI” PRIN VALORIFICAREA POTENTIALULUI AGRICOL, TURISTIC SI ANTREPRENORIAL SI INTEGRAREA ZONEI IN CIRCUITUL ECONOMIC INTER-REGIONAL SI INTERNATIONAL IN SCOPUL CRESTERII CALITATII VIETII TUTUROR CATEGORIILOR SOCIALE DIN REGIUNE.

PRIORITATI STRATEGICE

1. Agricultura si silvicultura
2. Turism rural si agroturism
3. Traditii si mestesuguri
4. Infrastructură socială și edilitară

CONFORM CU
ORIGINALUL

Planul de dezvoltare locală

PRIORITATEA STRATEGICA 1: AGRICULTURA SI SILVICULTURA

Scop: Dezvoltarea teritoriului LEADER Țara Făgetului prin valorificarea vocației agricole și forestiere, consolidarea economică a exportării agricole și silvice cu punerea în valoare de manieră sustenabilă a potențialului bio-ecologic și conectarea la piețele regionale, naționale și internaționale.

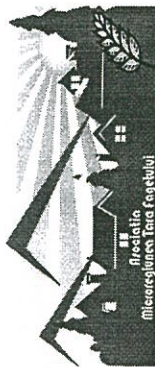
Obiective operationale:

1. Dezvoltarea, consolidarea și integrarea comercială a agriculturii privat-familiale
2. Integrarea produselor agricole și silvice prin procesare
3. Orientarea spre produse de înaltă valoare biologică și produse tradiționale
4. Integrarea unui sistem local de consiliere și sprijin pentru fermieri și antreprenori

Ideii de proiecte și sursele integrate de finanțare

1.	Infintarea de ferme zootehnice și vegetale	PNDR, POR, POS CE, Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia, Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Ungaria Fonduri private locale, Fonduri private străine
2.	Dezvoltarea fermelor existente	
3.	Achiziționarea de utilaje agricole	
4.	Achiziționarea de materiale biologice de înaltă productivitate	
5.	Infintarea de ferme pomicole și viticole	
6.	Dezvoltarea și modernizarea fermelor pomicole și viticole	
7.	Conditionarea și procesarea produselor cultivate și naturale	
8.	Infintarea de sere și solarii	
9.	Modernizarea și dotarea serelor și solarilor existente	
10.	Infintarea de ciupercării și procesare	
11.	Infintarea și extinderea fermelor piscicole și procesare	
12.	Achiziționarea de utilaje pentru prepararea furajelor combinate și concentrate	
13.	Infintarea unei sere de flori	
14.	Sustinerea de mici centre în producția de fructe	
15.	Pepiniere	
16.	Dezvoltarea exploatațiilor agricole	
17.	Achiziționarea de material genetic superior (ameliorare rase de animale existente)	
18.	Infintarea de culturi noi adaptate la zona de deal (ex. arbuști – coacazul negru)	
19.	Achiziționarea de animale în fermele zootehnice	
20.	Infintarea și administrarea fondurilor de vanatoare și pescuit	
21.	Infintarea de exploatații cinegetice	

CONFORM CU
ORIGINALUL

22.	Crearea de asociații/grupuri de producători	
PROCESARE ȘI PROMOVARE PRODUSE AGRICOLE ȘI NATURALE		
23.	Colectare, cultivare și procesare plante medicinale	PNDR,
24.	Centru de colectare/procesare/distributie fructe de padure	POR,
25.	Centre de preluare a ciupercilor, distribuția lor; cultivarea ciupercilor	POS CE,
26.	Infintarea unei fabricute de conserve – în parteneriat public-privat (care să valorifice fructele și legumele produse în zona + fructe de padure și ciuperci)	POSDRU,
27.	Incurajarea infintării de centre mici de prelucrare a fructelor -ca produse locale de înaltă valoare-eticheta locală	ANPCDEF,
28.	Centre de colectare legume cu posibilitatea ambalării, etichetării și redistribuirii ca produs specific local	Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia,
29.	Procesare produse agricole	Programul de Cooperare Transfrontalieră România –Ungaria
30.	Realizarea de spații de păstrare a produselor agricole	Fonduri private locale,
31.	Realizarea de tehnologii pentru ambalarea produselor în vederea valorificării acestora	Fonduri private străine
32.	Promovarea produselor agricole din zona	
33.	Valorificarea produselor tradiționale (ulei de dovleac, vin de coacaze, etc)	
34.	Realizarea de piețe locale/targuri	
35.	Crearea unui depozit de colectare a fructelor de padure și ciupercilor	
36.	Finantarea proiectelor de modernizare a instalațiilor de exploatare forestieră și utilajelor de debitat (prelucrat)	
37.	Infintarea unui targ de produse agricole	
38.	Modernizarea pieței agroalimentare din Făget	
CONSILIERE ȘI FORMARE		
39.	Consiliere în dezvoltarea exploatareilor agricole	PNDR, POS DRU
40.	Cursuri de perfecționare pentru întreprinzători	Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia,
41.	Centre de formare profesională (cursuri acreditate)	Programul de Cooperare Transfrontalieră România –Ungaria
42.	Curs de formare pentru ghizi turistici pentru regiune	Fonduri private locale, Fonduri private străine

CONFORM CU
ORIGINALUL

Microregiunea Țara Făgetului Grupul de Acțiune Locală

PRIORITATEA STRATEGICA 2: TURISM RURAL SI AGROTURISM

Scop: Dezvoltarea si promovarea teritoriului LEADER Țara Făgetului prin valorificarea turistica a biodiversitatii, potentialului natural, cultural, social, istoric si a traditiilor, materializate in cresterea atractivitatii turistice si a varietatii ofertelor, in scopul cresterii ponderii sectorului de servicii (turistice) in economia zonei.

Obiective operationale:

1. Crearea si integrarea unei structuri de sprijin pentru dezvoltarea turismului
2. Restaurarea obiectivelor turistice din zona
3. Dezvoltarea si modernizarea infrastructurii de turism
4. Sprijinirea dezvoltarii initiativelor de turism si dezvoltarea de forme noi de turism
5. Promovarea turistica a teritoriului

Idee de proiecte si sursele integrate de finantare

Nr.	Idee de proiect incadrat pe prioritate	Posibila sursa de finantare
1.	Infintarea de infrastructuri agroturistice si modernizarea celor existente	PNDR,
2.	Infintarea de baze turistice cu activitati recreationale si de divertisment	POR,
3.	Crearea de pensiuni agroturistice	POS CE,
4.	Transformarea unor gospodarii in pensiuni agroturistice	POS DRU,
5.	Construirea de pensiuni in parteneriat public privat	ANPCODEFP,
6.	Crescatorie de cai/ponei in scopul valorificarii turistice	Programul de Cooperare
7.	Conservarea structurilor locale pentru integrare in circuit turistic	Transfrontaliera România-Serbia,
8.	Amenajarea anumitor structuri locale reprezentative in scopul primirii turistilor	Programul de Cooperare
9.	Infintarea de centre de agreement	Transfrontaliera România - Ungaria
10.	Centre de tineret (HOSTEL)	Fonduri private locale,
11.	Crearea unui traseu turistic (pentru sfarsitul de saptamana)	Fonduri private străine
12.	Infintarea muzeului localitatii (sectii: istorie, etnografie, folclor)	
13.	Restaurarea bisericilor de lemn monumente istorice	
14.	Restaurarea Manastirii „Izvorul Tămăduirii” Romanesti	
15.	Construirea de pensiuni turistice	
16.	Crearea de trasee turistice	

CONFORM CU
ORIGINALUL

Planul de dezvoltare locală

Microregiunea Țara Făgetului **Grupul de Acțiune Locală**

Promovarea regiunii		PNDR, POR, POS CE, POSDRU, Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia, Programul de Cooperare Transfrontalieră România – Ungaria Fonduri private locale, Fonduri private străine
17.	Centru de promovare regională pentru toate direcțiile	
18.	Mediatizarea siglei „Țara Făgetului” prin realizarea unor lucrări de cosmetizare a localităților aparținătoare regiunii LEADER cu aceleași consemnuri	
19.	Festival „Zilele Orasului Făget”	
20.	Promovarea obiectivelor turistice / campanii de promovare turistică	
21.	Inregistrare de marci locale; ex. Poiana cu narcise (Sintesti) sau Concertul de la Pestera Romanesti	
22.	Reînființarea „rugilor” în satele din Țara Făgetului	
23.	Alcatuirea unui calendar al evenimentelor cultural ale regiunii	
24.	Centre de informare turistică	
25.	Centre de informare și formare	
26.	Promovare obiective turistice, culturale, istorice	

PRIORITATEA STRATEGICA 3: TRADITII SI MESTESUGURI

Scop: *Punerea in valoare si revitalizarea traditiilor si mestesugurilor conservate, ca element de patrimoniu al teritoriului integrat economic si promovarea valorilor si priceperilor mesterilor populari*

Obiective operationale:

1. Valorificarea mestesugurilor traditionale
2. Valorificarea traditiilor si evenimentelor culturale traditionale locale
3. Integrarea traditiilor si mestesugurilor in economia teritoriului
4. Promovarea elementelor de identitate culturala si traditionala locala

Idee de proiecte si sursele integrate de finantare

Nr.	Idee de proiect încadrat pe prioritate	Posibilă sursă de finanțare
1	Cursuri de inițiere/educare pentru tineret în vederea transmiterii indelețnicirilor tradiționale (impletit, cusut, țesut, olarit, etc.)	PNDR, POR, POSDRU, POS CE,
2	Infintarea de mici ateliere mestesugaresti: olarit, sculptura /restaurarea celor existente	Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia,
3	Revitalizarea traditiilor locale si identificarea de evenimente culturale: festival de colinde, zilele satului, cafeaua folclorica, spectacole caritabile, festival gastronomic (specificul satului), festival multi-etnic	Programul de Cooperare Transfrontalieră România – Ungaria Fonduri private locale, Fonduri private străine

CONFORM CU
ORIGINALUL

Planul de dezvoltare locală

Scop: Dezvoltarea și promovarea teritoriului LEADER Tara Fagetului prin realizarea de infrastructură socială și edilitară în scopul creșterii calității vieții tuturor categoriilor sociale din regiune.

1. Creșterea standardelor de trai prin dezvoltarea și modernizarea echipării spațiilor publice
2. Integrarea funcțională a echipării sociale și edilitare în viața comunității prin construirea și amenajarea obiectivelor de interes social și edilitar

Nr.	Idee de proiect încadrat pe prioritate	Poșibila sursă de finanțare
1.	Renovare, extindere a spațiilor comerciale	PNDR,
2.	Spații de parcare	POSDRU,
3.	Construirea unei baze sportive și spații de agrement	POR,
4.	Amenajarea centrului civic al localităților	POS CE,
5.	Amenajare și dotare spații culturale (camine culturale)	Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia,
6.	Lucrări de infrastructură mică	Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Ungaria
7.	Realizarea de parcuri de joacă	Fonduri private locale,
8.	Infintare/amenajare parcuri (spații verzi)	Fonduri private străine
9.	Locuri de joacă și de petrecere a timpului liber	
10.	Centre sociale (acreditare de servicii sociale)	
11.	Mică infrastructură socială (scoli – alei spre școală)	
12.	Informatizarea bibliotecii orașenești	
13.	Amenajarea centrului civic	
14.	Amenajarea spațiilor pentru activități sportive	
15.	Spații de agrement (teren de fotbal)	
16.	Locuri de joacă pentru copii	

CONFORM CU
ORIGINALUL

Numele teritoriului : Grupul de Acțiune Locală „Țara Făgetului”

Data întocmirii planului : 11.11.2010

Denumirea măsurii	Ponderea măsurii în planul de finanțare		Cost total		Contribuții publice FEADER		Contribuții naționale		Contribuții private	
	% din costul total	% de contribuție FEADR	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%
1. Instalarea tinerilor fermieri - 112	1%	80%	55.000 €	100%	44.000 €	80%	11.000 €	20%	0 €	0%
2. Modernizarea exploatarelor agricole - 121	23%	40%	880.000 €	100%	352.000 €	40%	88.000 €	10%	440.000 €	50%
3. Îmbunătățirea valorii economice a pădurii - 122	8%	40%	300.000 €	100%	120.000 €	40%	30.000 €	10%	150.000 €	50%
4. Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere - 123	8%	40%	300.000 €	100%	120.000 €	40%	30.000 €	10%	150.000 €	50%
5. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii - 125	7%	80%	250.000 €	100%	200.000 €	80%	50.000 €	20%	0 €	0%
6. Înfăptuirea grupurilor de producători - 142	1%	80%	45.000 €	100%	36.000 €	80%	9.000 €	20%	0 €	0%
7. Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi - 312	11%	56%	426.000 €	100%	240.000 €	56%	60.000 €	14%	126.000 €	30%
8. Încurajarea activităților turistice - 313	14%	62%	529.100 €	100%	325.600 €	62%	81.400 €	15%	122.100 €	23%
9. Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a mostenirii rurale - 322	12%	80%	462.000 €	100%	369.600 €	80%	92.400 €	20%	0 €	0%
10. Implementarea proiectelor de cooperare - 421	4%	80%	141.000 €	100%	112.800 €	80%	28.200 €	20%	0 €	0%
Asistență tehnică	12%	80%	456.000 €	100%	364.800 €	80%	91.200 €	20%	0 €	0%
TOTAL	100%	59%	3.844.100 €	100%	2.284.800 €	59%	571.200 €	15%	988.100 €	26%

CONFORM CU
ORIGINALUL

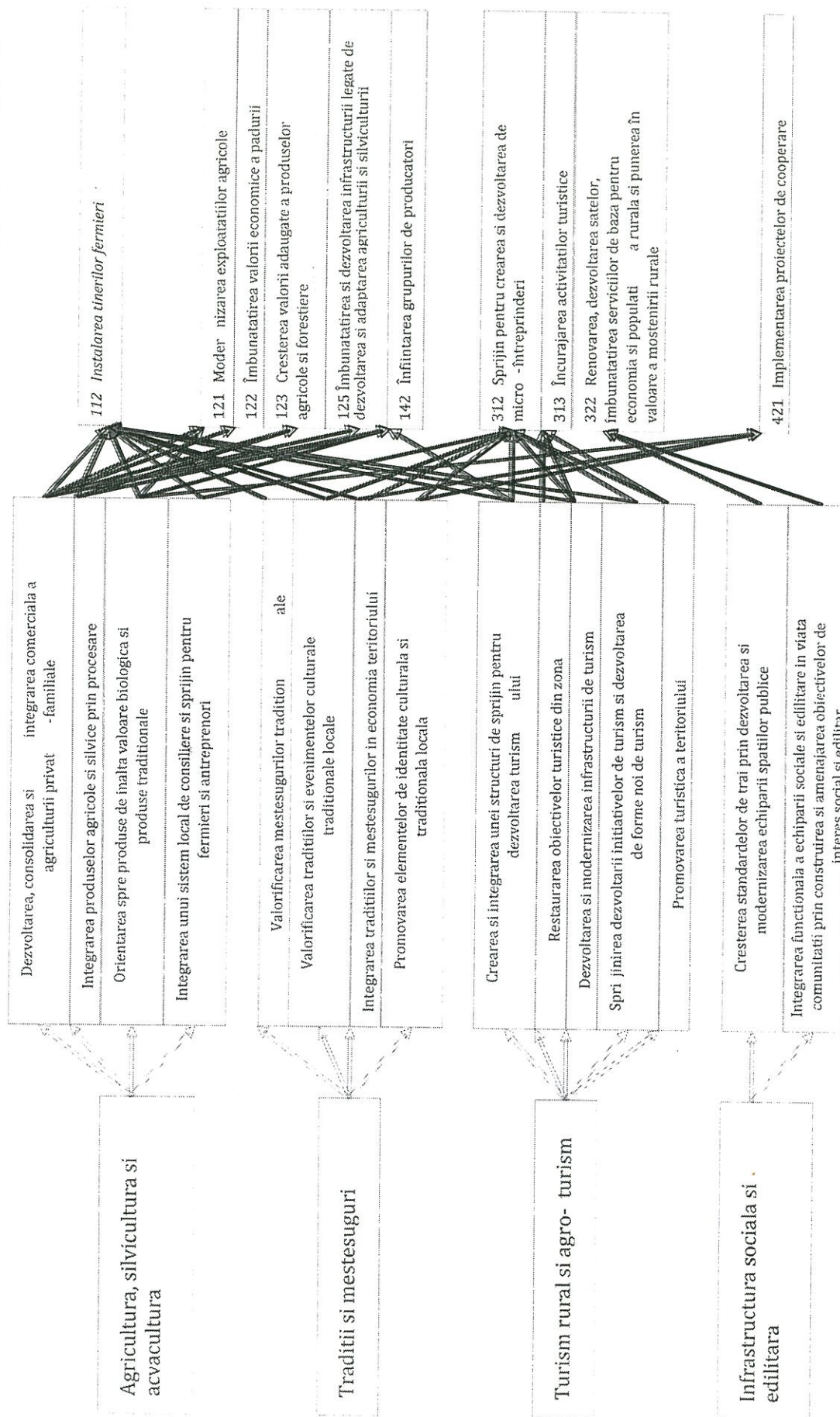
Microregiunea Țara Făgetului **Grupul de Acțiune Locală**

Priorități

Obiective operationale

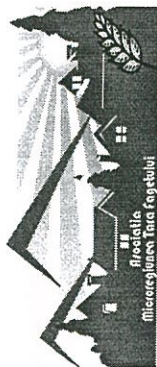
Măsuri

CONFORM CU
ORIGINALUL

[Signature]

Planul de dezvoltare locală

PARTEA a IV a: Planul de finanțare al GAL

Descriere generală.

Planul de Finanțare al GAL are în vedere următoarele:

- Pune accent pe **INOVARE** – în evaluarea tehnică realizată la nivel local – INOVAREA este un criteriu important de evaluare a proiectelor;
- Pune accent pe **COOPERARE** – atât prin finanțarea măsurii 421 (cu 3 proiecte – un proiect mai mult decât media preconizată în PNDR) cât și prin includerea **PARTENERIATULUI** ca modalitate de implementare a proiectelor – este criteriu de evaluare locală din grila de evaluare a proiectelor;
- **Integrarea măsurilor** din PNDR – planul de finanțare presupune finanțarea a 10 măsuri din PNDR; în altă ordine de idei – planul de finanțare propune o INOVARE față de finanțarea pe axe din PNDR – propune proiectele integrate pe 2 măsuri din PNDR – Măsurile 121 și 313 – vor fi lansate concomitent și vor permite aplicarea cu proiecte integrate – pentru activități din ambele măsuri;
- Pune accent pe sprijinirea **fermelor de semi-subsistență** – inclusiv la măsura de instalare a tinerilor ferimieri sunt avute în vedere preluarea fermelor de semi-subsistență de proprietari tineri;
- Pune accent pe **implicarea tinerilor în activități agricole și non-agricole** la nivelul microregiunii – grila de punctaj favorizează proiectele depuse de tineri – preconizăm un minim de 30% dintre beneficiari ca fiind tineri;
- Pune accent pe problemele de mediu – am prevăzut un criteriu local de selecție – abordarea problemelor de mediu. Preconizăm ca minim 30% dintre proiectele finanțate vor viza cel puțin o problemă de mediu;
- Pune accent pe măsurile de **cooperare și pe parteneriat** – Planul are un criteriu local de selecție – abordarea în parteneriat a proiectelor. Preconizăm ca minim 50% dintre proiecte vor avea ca beneficiari grupuri de producători sau vor fi derulate în parteneriat.

CONFORM CU
ORIGINALUL

Microregiunea Țara Făgetului

Grupul de Acțiune Locală

Anexa nr. 2

MĂSURI ale Planului de Finanțare

Măsura 112 Instalarea tinerilor fermieri

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Creșterea numărului de tineri agricultori care devin pentru prima oară șefi de exploatați și încurajarea tinerilor fermieri de a realiza investiții. Intenția intervenției este de a crește numărul de ferme de semi-subsistență preluate și exploatate de tinerii din Microregiune.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

Intervențiile finanțate prin Măsura 112 vizează următoarele tipuri de proiecte și activități:

Îmbunătățirea managementului exploatații agricole;

Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatații agricole;

Adaptarea producției la cerințele pieței;

Respectarea normelor comunitare, în special, cerințele de eco-condiționalitate, de protecție a muncii, protecția mediului și sanitar-veterinar.

Vor fi sprijinite ferme cu dimensiunea de 6-10 UDE

Condiții minime de acordare a sprijinului sunt conform ghidului solicitantului: fermieri tineri sub 40 de ani, să fie preluată exploatarea de maxim 1 an până la data depunerii proiectului, deține sau se angajează să dobândească competențe și calificări profesionale în raport cu activitatea pe care urmează să o desfășoare, prezintă un Plan de afaceri pentru dezvoltarea activităților agricole din cadrul exploatații agricole, a lucrat mai mult de 50% din timpul său de lucru în cadrul fermei (nu neapărat în ferma familiei) cel puțin 12 luni înaintea instalării sale pe cont propriu, nivelul minim de calificare: absolvent de liceu sau de școală profesională/școală de arte și meserii în domeniul agricol, veterinar și economic cu profil agricol sau absolvent de liceu care prezintă un certificat de calificare sau un certificat de absolvire a unui curs de formare de minim 150 de ore în domeniul agricol, vârsta minimă 18 ani.

Criterii de selecție locale sunt: preluarea fermelor cu dimensiunea exploatarei între 1 și 6 UDE.

Beneficiari:

Tipuri de beneficiari:

fermierii în vîrstă de până la 40 de ani (neîmpliniți la data depunerii Cererii de finanțare), persoane fizice sau juridice care practică în principal activități agricole și a căror exploatare agricolă: are o dimensiune economică cuprinsă între 6 și 40 UDE; este situată pe teritoriul țării; este înregistrată în Registrul fermelor și Registrul agricol. Categoriile de beneficiari eligibili: persoane fizice, persoane fizice înregistrate și autorizate în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare, asociat și administrator unic al unei Societăți cu răspundere limitată – SRL, înființată în baza Legii 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Evaluarea numărului: număr minim beneficiari - 4

Precizări privind acțiunile eligibile:

* Acțiuni imateriale: -

* Acțiuni materiale:

- construirea și/sau modernizarea clădirilor utilizate pentru producția agricolă la nivel de fermă, incluzându-le și pe cele pentru protecția mediului;

- achiziționarea sau achiziționarea în leasing de tractoare noi, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate;

- achiziționarea de animale și după caz a cotei de producție;

- plantarea și replantarea plantelor perene;

- achiziționarea de teren pentru activități agricole.

Finanțare: Ajutor public (FEADR + contribuție publică națională): 40-50%

Nr. de proiecte prevazute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe masura	Contribuția FEADR - masura	Contribuție națională
4	14.000	56.000	44.000	12.000

Planul de dezvoltare locală

CONFORM CU
ORIGINALUL

39

Plan de
Finanțare

Măsura 121 Modernizarea exploatarelor agricole

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Valorificarea vocației agricole a teritoriului prin modernizarea exploatarelor agricole existente vederea dezvoltării, consolidării și integrării comerciale a agriculturii private – familiale, precum și orientarea spre produse de înaltă valoare biologică și produse tradiționale

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

Intervențiile finanțate prin Măsura 121 vizează următoarele tipuri de proiecte și activități:

Infintarea de ferme zootehnice și vegetale

Dezvoltarea fermelor existente

Achiziționarea de utilaje agricole

Achiziționarea de materiale biologice de înaltă productivitate

Infintarea de ferme pomicole și viticole

Dezvoltarea și modernizarea fermelor pomicole și viticole

Conditionarea și procesarea produselor cultivate și naturale

Infintarea de sere și solarii

Modernizarea și dotarea serelor și solarilor existente

Infintarea de ciupercarii

Infintarea și extinderea fermelor piscicole

Achiziționarea de utilaje pentru prepararea furajelor combinate și concentrate, Infintarea de sere de flori

Sustinerea de mici centre în producția de fructe, Infintarea de pepiniere pentru producția de fructe

Achiziționarea de material genetic superior (ameliorare rase de animale existente)

Infintarea de culturi noi adaptate la zona de deal (ex. arbuști – coacazul negru), Achiziționarea de animale în fermele zootehnice

Infintarea și administrarea fondurilor de vanatoare și pescuit, Infintarea de exploatare cinegetice

Colectare și cultivare plante medicinale, Realizarea de spații de păstrare a produselor agricole

Finanțarea proiectelor de modernizare a instalațiilor de exploatare forestieră și utilajelor de debitat (prelucrat)

Condiții minime de acordare a sprijinului : Proiectul trebuie să respecte conformitatea cu obiectivul general al Măsurii și cu cel puțin unul dintre obiectivele specifice, Proiectul să fie în acord cu potențialul agricol al zonei și să demonstreze îmbunătățirea performanței generale a exploatarelor agricole la data dării în exploatare a investiției, Solicitantul trebuie să demonstreze îmbunătățirea performanței generale a exploatarelor agricole la data dării în exploatare a investiției prin îndeplinirea unuia sau mai multor obiective de ordin tehnic, economico-financiar și de mediu și respectând obligatoriul viabilității economice, Beneficiarul sau reprezentantul legal al proiectului trebuie să dovedească o pregătire profesională, în raport cu proiectul, Beneficiarul trebuie să prezinte Memoriul Justificativ sau Studiul de Fezabilitate, Beneficiarul trebuie să declare că asigură cofinanțarea investiției, Beneficiarul trebuie să prezinte dovada că a făcut demersurile pentru a obține toate avizele și acordurile conform legislației în vigoare din domeniul

Criterii de selecție locale: aplicarea pe măsura 121 de către tinerii fermieri sub 40 de ani

CONFORM CU
ORIGINALUL

Microregiunea Țara Făgetului Grupul de Acțiune Locală

Beneficiari:

Tipuri de beneficiari: persoane fizice sau juridice, care practică în principal activități agricole a căror exploatare este situată pe teritoriul țării, are o dimensiune egală sau mai mare de 2 UDE, și care este înregistrată în Registrul fermelor/ Registrul agricol
Evaluarea numărului: număr minim beneficiari - 11

Precizări privind acțiunile eligibile:

* Acțiuni imateriale:

Tip de acțiuni eligibile:

- studii de fezabilitate
- taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți
- consultanță

* Acțiuni materiale:

Tip de acțiuni eligibile:

- construcții;
- achiziția de tractoare noi, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate,
- mijloace de transport specializate
- material biologic și animale de producție/reproducție

Finanțare: Ajutor public (FEADR + contribuție publică națională): 40-50%

Nr. de proiecte prevazute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe masura	Contribuția FEADR - masura	Contribuția publică națională	Contribuția privată
11	80.000	880.000	352.000	88.000	440.000

CONFORM CU
ORIGINALUL

Planul de dezvoltare locală

Măsura 122 Îmbunătățirea valorii economice a pădurii

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Valorificarea vocației forestiere a teritoriului prin modernizarea exploatareilor agricole mixte și silvice existente în vederea dezvoltării, consolidării și integrării comerciale a silviculturii

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

Intervențiile finanțate prin Măsura 122 vizează următoarele tipuri de proiecte și activități:

Dezvoltarea și modernizarea exploatareilor silvice existente

Achiziționarea de utilaje pentru silvicultură

Achiziționarea de materiale biologice de înaltă productivitate

Conditionarea și procesarea produselor forestiere

Înființarea de pepiniere

Finanțarea proiectelor de modernizare a instalațiilor de exploatare forestieră și utilajelor de debitat (prelucrat)

Beneficiari:

Tipuri de beneficiari: *Publici*, (va fi precizat: comune, asociații de comune, instituții publice, altele):

Privati, (va fi precizat: asociații, agricultori, întreprinderi și industrii mici și mijlocii, comerț,...): asociații, agricultori, întreprinderi, grupuri de producători

Precizări privind acțiunile eligibile:

* *Acțiuni imateriale*: Tip de acțiuni eligibile: studii de fezabilitate; proiecte tehnice; consultanță

* *Acțiuni materiale*: Tip de acțiuni eligibile: construcții; instalații; utilaje și mijloace mecanice; mijloace de transport; material biologic

Finanțare: Ajutor public (FEADR + contribuție publică națională): 50%

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR - măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
3	100.000	300.000	120.000	30.000	150.000

CONFORM CU
ORIGINALUL

Măsura 123 Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Integrarea economică a rezultatelor exploatarii agricole, silvice și din acvacultura prin procesare și obținerea de plus valoare la ieșirea din exploatare, creșterea importanței economiei rurale în economia regională

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

Intervențiile finanțate prin Măsura 123 vizează următoarele tipuri de proiecte și activități:

Colectare și procesare plante medicinale
Centru de colectare/procesare/distributie fructe de padure
Centre de prelulare și distribuție a ciupercilor
Inițierea unei fabricute de conserve (care sa valorifice fructele și legumele produse in zona + fructe de padure si ciuperci)
Incurajarea inițierii de centre mici de prelucrare a fructelor > ca produse locale de inalta valoare > eticheta locala
Centre de colectare legume cu posibilitatea ambalarii, etichetarii și redistribuirii ca produs specific local
Procesare produse agricole
Realizarea de spații de pastrare a produselor agricole
Realizarea de tehnologii pentru ambalarea produselor in vederea valorificării acestora
Promovarea produselor agricole din zona
Valorificarea produselor tradiționale (ulei de dovleac, vin de coacaze, etc)
Realizarea de piete locale/targuri
Crearea unui depozit de colectare a fructelor de padure si ciupercilor
Inițierea unui targ de produse agricole
Modernizarea pietei agroalimentare din Faget
Dezvoltarea capacităților de procesare a lemnului

Beneficiari:

Tipuri de beneficiari:

Publici, (va fi precizat: comune, asociații de comune, instituții publice, altele): comune
Privati, (va fi precizat: asociații, agricultori, întreprinderi și industrii mici și mijlocii, comerț,...): asociații, agricultori, întreprinderi, grupuri de producători

CONFORM CU
ORIGINALUL

Precizări privind acțiunile eligibile:

*** Acțiuni imateriale:**

- Tip de acțiuni eligibile:
- studii de fezabilitate
 - proiecte tehnice
 - consultanță

*** Acțiuni materiale:**

- Tip de acțiuni eligibile:
- construcții;
 - instalații
 - utilaje și mijloace de producție, aparate
 - mijloace de transport

Finanțare:

Ajutor public (FEADR + contribuție publică națională): 50%

Nr. de proiecte prevazute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe masură	Contribuția FEADR - masură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
3	100.000	300.000	120.000	30.000	150.000

CONFORM CU
ORIGINALUL

Microregiunea Țara Făgetului **Grupul de Acțiune Locală**

Măsura 125 Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Cresterea importanței economiei rurale în economia regională ca urmare a dezvoltării exploatarei agricole și forestiere pe baza îmbunătățirii infrastructurii, elementelor de acces și a standardelor de producție

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

Intervențiile finanțate prin Măsura 125 vizează următoarele tipuri de proiecte și activități:

Construirea și modernizarea drumurilor de acces, poduri și podete, drumurilor agricole de exploatare
 Modernizarea infrastructurii forestiere
 Instalarea unui sistem de irigații
 Lucrări de desecare și drenaj și alte lucrări de îmbunătățiri funciare
 Lucrări de corectarea torentilor în teren agricol și păduri

Beneficiari:

Tipuri de beneficiari: *Publici*, (va fi precizat: comune, asociații de comune, instituții publice, altele): comune
Privat, (va fi precizat: asociații, agricultori, întreprinderi și industrii mici și mijlocii, comerț,...): asociații, agricultori, întreprinderi, grupuri de producători

Evaluarea numărului: număr minim beneficiari - 5

Precizări privind acțiunile eligibile:

** Acțiuni imateriale:* Tip de acțiuni eligibile: studii de fezabilitate; proiecte tehnice; consultanță

** Acțiuni materiale:* Tip de acțiuni eligibile: construcții; instalații; utilaje și mijloace de producție; mijloace de transport

Finanțare: Ajutor public (FEADR + contribuție publică națională): 75-100%

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR - măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
5	50.000	250.000	200.000	50.000	0

CONFORM CU
ORIGINALUL

Măsura 142 Inițierea grupurilor de producători

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Dezvoltarea, consolidarea și integrarea comercială a agriculturii privat-familiale, orientarea spre produse de înaltă valoare biologică și produse tradiționale, integrarea produselor agricole și silvice prin procesare, crearea și integrarea unei structuri de sprijin pentru dezvoltarea turismului sunt obiective atinse și cu efect de multiplicare prin utilizarea priinului public disponibil pentru organizare și promovare prin intermediul grupurilor de producători

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

Intervențiile finanțate prin Măsura 142 vizează următoarele tipuri de proiecte și activități:

Organizarea de grupuri de producători în producții specializate și pentru culturi naturale
Realizarea de piețe locale/targuri
Inițierea unui targ de produse agricole

Beneficiari:

Tipuri de beneficiari: *Publici*, (va fi precizat: comune, asociații de comune, instituții publice, altele):
Privati, (va fi precizat: asociații, agricultori, întreprinderi și industrii mici și mijlocii, comerț,...): asociații, agricultori, întreprinderi, grupuri de producători

Evaluarea numărului: număr minim beneficiari - 3

Precizări privind acțiunile eligibile:

- * *Acțiuni imateriale*: Tip de acțiuni eligibile: studii de fezabilitate; salarii; proiecte tehnice; consultant; campanii de marketing și promovare
- * *Acțiuni materiale*: Tip de acțiuni eligibile: echipamente de birou; consumabile; materiale promoționale

Finanțare: Ajutor public (FEADR + contribuție publică națională): 100%

Nr. de proiecte prevazute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe masura	Contributia FEADR - masura	Contributia publica nationala	Contributia privata
3	15.000	45.000	36.000	9.000	0

CONFORM CU
ORIGINALUL

Măsura 312 Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Dezvoltarea, consolidarea și integrarea comercială a agriculturii privat-familiale, orientarea spre produse de înaltă valoare biologică și produse tradiționale, integrarea produselor agricole și silvice prin procesare, crearea și integrarea unei structuri de sprijin pentru dezvoltarea turismului, restaurarea obiectivelor turistice, sprijinirea dezvoltării inițiativelor de turism și dezvoltarea de forme noi de turism, promovarea turistică a teritoriului sunt asigurate prin folosirea sprijinului public disponibil pentru dezvoltarea de micro-intreprinderi

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

Intervențiile finanțate prin Măsura 312 vizează următoarele tipuri de proiecte și activități:

Colectare, cultivare și procesare plante medicinale
Centru de colectare/procesare/distributie fructe de pădure
Centre de preluare a ciupercilor, distribuția lor; cultivarea ciupercilor
Infintarea unei fabricute de conserve – în parteneriat public-privat (care să valorifice fructele și legumele produse în zona + fructe de pădure și ciuperci)
Centre de colectare legume cu posibilitatea ambalării, etichetării și redistribuirii ca produs specific local
Procesare produse agricole
Realizarea de spații de păstrare a produselor agricole
Realizarea de tehnologii pentru ambalarea produselor în vederea valorificării acestora
Promovarea produselor agricole din zona
Valorificarea produselor tradiționale (ulei de dovleac, vin de coacaze, etc)
Crearea unui depozit de colectare a fructelor de pădure și ciupercilor
Infintarea de baze turistice cu activități recreative și de divertisment
Centru de promovare regională pentru toate direcțiile
Centre de informare turistică
Centre de informare și formare

Beneficiari:

Tipuri de beneficiari: *Publici*, (va fi precizat: comune, asociații de comune, instituții publice, altele):

Privati, (va fi precizat: asociații, agricultori, întreprinderi și industrii mici și mijlocii, comerț,...): asociații, agricultori, întreprinderi

Evaluarea numărului: număr minim beneficiari - 12

CONFORM CU
ORIGINALUL

Precizări privind acțiunile eligibile:

*** Acțiuni imateriale:**

- Tip de acțiuni eligibile:
- studii de fezabilitate
 - proiecte tehnice
 - consultanță

*** Acțiuni materiale:**

- Tip de acțiuni eligibile:
- construcții;
 - instalații
 - utilaje și mijloace de producție
 - mijloace de transport

Finanțare:

Ajutor public (FEADR + contribuție publică națională): 70%

Nr. de proiecte prevazute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe masura	Contribuția FEADR - masura	Contribuția publică națională	Contribuția privată
12	35.500	426.000	240.000	60.000	126.000

CONFORM CU
ORIGINALUL

Masura 313 Incurajarea activitatilor turistice

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Intervenția prin proiecte cu sprijinul masurii - Incurajarea activitatilor turistice asigura obiectivele operationale: crearea si integrarea unei structuri de sprijin pentru dezvoltarea turismului, restaurarea obiectivelor turistice, sprijinirea dezvoltarii initiativelor de turism si dezvoltarea de forme noi de turism si promovarea turistica a teritoriului

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

Intervențiile finanțate prin Masura 313 vizează următoarele tipuri de proiecte și activități:

Infintarea de infrastructuri agroturistice și modernizarea celor existente
Infintarea de baze turistice cu activități recreative și de divertisment
Crearea de pensiuni agroturistice
Transformarea unor gospodării în pensiuni agroturistice
Construirea de pensiuni în parteneriat public privat
Crescatorie de cai/ponei în scopul valorificării turistice
Conservarea structurilor locale pentru integrare în circuit turistic
Amenajarea anumitor structuri locale reprezentative în scopul primirii turistilor
Infintarea de centre de agrement
Centre de tineret (HOSTEL)
Crearea unui traseu turistic (pentru sfarsitul de saptamana)
Infintarea muzeului localității (sectii: istorie, etnografie, folclor)
Restaurarea bisericilor de lemn monumente istorice
Restaurarea Manastirii „Izvorul Tămăduirii” Romanesti
Construirea de pensiuni turistice
Crearea de trasee turistice
Centru de promovare regionala pentru toate directiile
Mediatizarea siglei „Țara Făgetului” prin realizarea unor lucrări de cosmetizare a localitatilor apartinatoare regiunii LEADER cu aceleasi consemnuri
Festival „Zilele Orasului Faget”
Promovarea obiectivelor turistice / campanii de promovare turistica
Inregistrare de marci locale; ex. Poiana cu narcise (Sintesti) sau Concertul de la Pestera Romanesti
Reinfintarea „rugilor” în satele din Țara Făgetului
Alcatuirea unui calendar al evenimentelor cultural ale regiunii
Centre de informare turistica

CONFORM CU
ORIGINALUL

Microregiunea Țara Făgetului Grupul de Acțiune Locală

Centre de informare și formare

Promovare obiective turistice, culturale, istorice

Infintarea de mici ateliere meșteșugărești: olărit, sculptura /restaurarea celor existente

Revitalizarea tradițiilor locale și identificarea de evenimente culturale: festival de colinde, zilele satului, cafeneaua folclorică, spectacole caritabile, festival gastronomic (specificul satului), festival multi-etnic

Beneficiari:

Tipuri de beneficiari:

Publici, (va fi precizat: comune, asociații de comune, instituții publice, altele): comune, instituții publice
Privati, (va fi precizat: asociații, agricultori, întreprinderi și industrii mici și mijlocii, comerț, ...): asociații, agricultori, întreprinderi

Evaluarea numărului: număr minim beneficiari - 11

Precizări privind acțiunile eligibile:

* *Acțiuni imateriale*:

Tip de acțiuni eligibile:

- studii de fezabilitate
- proiecte tehnice
- consultanță
- materiale de promovare

* *Acțiuni materiale*:

Tip de acțiuni eligibile:

- construcții;
- elemente de infrastructură turistică
- echipamente specifice pentru turism/agroturism

Finanțare: Ajutor public (FEADR + contribuție publică națională): 50-100%

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe masura	Contribuția FEADR - masura	Contribuția publică națională	Contribuția privată
11	48.100	529.100	325.600	81.400	122.100

Planul de dezvoltare locală

CONFORM CU
ORIGINALUL

Masura 322 Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia si populatia rurala si punerea in valoare a mostenirii rurale

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Transversal toate obiectivele operationale derivate din abordarea strategica sunt deservite de rezultatele si impactul implementarii proiectelor din cadrul acestei masuri. Realizarea de obiective de utilitate sociala si editarea contribuie essential la dezvoltarea echilibrata si sustenabila a teritoriului LEADER Tara Fagetului.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

Interventiile finantate prin Masura 322 vizeaza urmatoarele tipuri de proiecte si activitati:

Renovare, extindere a spatiilor comerciale
Spatii de parcare
Construirea unei baze sportive si spatii de agrement
Amenajarea centrului civic al localitatilor
Amenajare si dotare spatii culturale (camine culturale)
Lucrari de infrastructura mica
Realizarea de parcuri de joaca
Infiiintare/amenajare parcuri (spatii verzi)
Locuri de joaca si de petrecere a timpului liber
Centre sociale (acreditare de servicii sociale)
Mica infrastructura sociala (scoli – alei spre scoala)
Informatizarea bibliotecii orasenesti
Amenajarea centrului civic
Amenajarea spatiilor pentru activitati sportive
Spatii de agrement (teren de fotbal)
Locuri de joaca pentru copii
Modernizarea si informatizarea administratiilor publice locale
Realizarea de activitati de informare a cetatenilor privind atributiile si activitatile administratiei publice locale
Stimularea participarii cetatenilor la adoptarea actului administrativ

Beneficiari:

Tipuri de beneficiari:

*Publici, (va fi precizat: comune, asociații de comune, instituții publice, altele): comune, institutii publice
Privati, (va fi precizat: asociații, agricultori, întreprinderi și industrii mici și mijlocii, comerț,...): asociații, agricultori, întreprinderi*

Planul de dezvoltare locală

CONFORM CU
ORIGINALUL

Evaluarea numarului: număr minim beneficiari - 11

Precizări privind acțiunile eligibile:

*** Acțiuni imateriale:**

Tip de acțiuni eligibile:

- studii de fezabilitate
- proiecte tehnice
- consultanță

*** Acțiuni materiale:**

Tip de acțiuni eligibile:

- construcții
- elemente de infrastructură
- echipamente de infrastructură socială și edilitară
- stații de transport în comun
- parcuri
- parcuri
- spații verzi
- locuri de joacă
- spații de recreere
- baze sportive

Finanțare:

Ajutor public (FEADR + contribuție publică națională): 70-100%

Nr. de proiecte prevazute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe masură	Contribuția FEADR - masură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
11	42000	462.000	369.600	92.400	0

CONFORM CU
ORIGINALUL

Planul de dezvoltare locală

Masura 421 Implementarea proiectelor de cooperare

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Toate obiectivele operationale definite in cadrul abordarii strategice sunt desvrite si completate de proiectele de colaborare cu alte teritorii LEADER si LEADER+, transversal, pentru proiecte de dezvoltare economica si integrare, impreuna cu proiecte socio-culturale

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

Interventiile finantate prin Masura 421 vizeaza urmatoarele tipuri de proiecte si activitati: Formare si schimb de experienta
- schimburi de experientă cu alte teritorii LEADER din țară și Uniunea Europeană
- schimburi cu alte structuri asociative din Europa

Beneficiari:

Tipuri de beneficiari: *Publici*, (va fi precizat: comune, asociații de comune, instituții publice, altele): comune, institutii publice
Privati, (va fi precizat: asociații, agricultori, întreprinderi și industrii mici și mijlocii, comerț,...): asociații, agricultori, întreprinderi, GAL

Evaluarea numarului: număr minim beneficiari - 3

Precizări privind acțiunile eligibile:

* *Acțiuni imateriale*: Tip de acțiuni eligibile: studii de fezabilitate, proiecte tehnice, consultant, schimburi de tineret, proiecte de democrație participativă, cursuri de formare profesională; schimburi de experiență și vizite de studio cu alte teritorii LEADER la nivel național și European

* *Acțiuni materiale*: Tip de acțiuni eligibile: *centre culturale de tineret*; incubatoare de afaceri; centre de consultanță și formare profesională; centre de tip HOSTEL

Finanțare: Ajutor public (FEADR + contribuție publică națională): 100%

Nr. de proiecte prevazute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe masura	Contributia FEADR - masura	Contributia publica nationala	Contributia privata
3	47.000	141.000	112.800	28.200	0

CONFORM CU ORIGINALUL

Microregiunea Țara Făgetului
Grupul de Acțiune Locală

Anexa nr. 3 - Planul de finanțare

Numele teritoriului :

Grupul de Acțiune Locală „Țara Făgetului”

Data întocmirii planului :

10.11.2010

Denumirea măsurii	Ponderea măsurii în planul de finanțare		Cost total		Contribuții publice		Contribuții naționale		Sume în €	
	% din costul total	% de contribuție FEADR	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%
1. Instalarea tinerilor fermieri - 112	1%	80%	55.000 €	100%	44.000 €	80%	11.000 €	20%	0 €	0%
2. Modernizarea exploataților agricole - 121	23%	40%	880.000 €	100%	352.000 €	40%	88.000 €	10%	440.000 €	50%
3. Îmbunătățirea valorii economice a pădurii - 122	8%	40%	300.000 €	100%	120.000 €	40%	30.000 €	10%	150.000 €	50%
4. Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere - 123	8%	40%	300.000 €	100%	120.000 €	40%	30.000 €	10%	150.000 €	50%
5. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii - 125	7%	80%	250.000 €	100%	200.000 €	80%	50.000 €	20%	0 €	0%
6. Întărirea grupurilor de producători - 142	1%	80%	45.000 €	100%	36.000 €	80%	9.000 €	20%	0 €	0%
7. Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi - 312	11%	56%	426.000 €	100%	240.000 €	56%	60.000 €	14%	126.000 €	30%
8. Încurajarea activităților turistice - 313	14%	62%	529.100 €	100%	325.600 €	62%	81.400 €	15%	122.100 €	23%
9. Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale - 322	12%	80%	462.000 €	100%	369.600 €	80%	92.400 €	20%	0 €	0%
10. Implementarea proiectelor de cooperare - 421	4%	80%	141.000 €	100%	112.800 €	80%	28.200 €	20%	0 €	0%
Asistență tehnică	12%	80%	456.000 €	100%	364.800 €	80%	91.200 €	20%	0 €	0%
TOTAL	100%	59%	3.844.100 €	100%	2.284.800 €	59%	571.200 €	15%	988.100 €	26%

CONFORM CU
ORIGINALUL

Planul de dezvoltare locală

III. Realizarea parteneriatului și funcționarea GAL-ului.

PARTEA A -V-A : PARTENERIATUL

III.1. Prezentarea procesului de elaborare a Dosarului de Candidatură (parteneriatul care realizează Dosarul de Candidatura – Planul de Dezvoltare Locală)

Animarea parteneriatului a urmărit etapele propuse în ghid:

- a).Căutarea leader-ului (reprezentantului) - o autoritate legitimă și responsabilă;
- b).O analiză sumară (localizare geografică, tipuri de localități – orașe, comune, sate, număr de locuitori etc.) a localităților cuprinse în teritoriului vizat pentru viitorul potențial GAL;
- c).Identificarea persoanelor-resursă (cu care se va colabora). Acestea se vor stabili cu ajutorul autorităților din localitățile respective și al AM județean;
- d).Pregătirea materialelor de prezentare a programului LEADER în vederea prezentării în cadrul întâlnirilor ce vor avea loc la inițiativa reprezentantului în prezența AM județean;
- e).Organizarea grupurilor de lucru (combinarea competențelor) și adunarea acestora în diferite întâlniri.

Construirea parteneriatului:

Primăria Dumbrava și Centrul de Asistență Rurală derulează activități de dezvoltare a Microregiunii încă dinaintea de 2000. Microregiunea Țara Făgetului are la bază un parteneriat public-privat alcătuit pe baza experiențelor anterioare avute prin diverse proiecte în care au fost cuprinși majoritatea partenerilor care compun acest parteneriat.

Teritoriul Microregiunea Țara Făgetului a găsit ca oportunitate de dezvoltare și de finanțare care conduce indiferent de partener, public, privat sau sector civil la creșterea calității cetățenilor din microregiune, axa IV Leader din PNDR. În acest sens, pentru măsura 431.1, faza 1 au participat 20 de persoane din microregiune la cursul organizat la Băile Herculane, urmat apoi de cursurile de pe măsura 431.1, faza 2 organizate la Timișoara, unde au participat 4 persoane, număr record de participanți, comparativ cu celelalte teritorii, cursuri necesare pentru animarea teritoriului.

Un rol important în realizarea de proiecte în parteneriat l-a avut implementarea în microregiune, a **Programului Promotor local**, prin care în fiecare primărie din microregiune a fost angajată o persoană specializată de către Centrul de Asistență Rurală din Timișoara, în scrierea de proiecte și atragerea în comunități de finanțări nerambursabile.

Un alt program derulat și implementat în microregiune a fost **Programul Telecentru** al Centrului de Asistență Rurală din Timișoara, prin care au fost create centre de informare multifuncționale în comunele Dumbrava, Traian Vuia și Margina, care au avut ca scop dezvoltarea comunităților locale respective. Aceste Telecentre s-au constituit în organizații neguvernamentale și non-profit, prezente în acest parteneriat și care la rândul lor furnizează microregiunii persoane resursă în dezvoltarea comunităților.

Un alt proiect în care au fost implicați majoritatea partenerilor a fost, **Dezvoltarea și promovarea agroturismului în zone transfrontaliere slab dezvoltate din România și Serbia**, proiect implementat de Consiliul Local al Comunei Dumbrava prin Programul PHARE CBC al Uniunii Europene, proiect ce a presupus realizarea strategiei turistice a microregiunii.

O altă activitate, acțiune desfășurată în parteneriat a fost **Schimbul de Experiență asupra Peisajului Natural și Cultural din Microregiunea Țara Făgetului**. Programul a beneficiat de vizita unei echipe internaționale de specialiști (SUA, Muntenegru, Serbia, România, Slovacia) în diverse sectoare care vizează dezvoltarea rurală durabilă, pentru a ajuta comunitățile rurale în găsirea de noi soluții pentru cooperare transfrontalieră, conservarea biodiversității și problemele de dezvoltare rurală.

Am scos în relief experiențele anterioare care au stat la baza acestui parteneriat solid, continuat și după încheierea proiectului pe măsura 431.1, faza 3, de realizare a Planului de Dezvoltare Locală.

După încheierea proiectului sus amintit au avut loc mai multe întâlniri pentru pregătirea dosarului pentru finanțarea GAL, Microregiunea Țara Făgetului. În luna octombrie la întâlnirea partenerilor ce a avut loc în localitatea Firdea au fost alese de către parteneri componența Consiliului Director și a Comitetului de Selecție a Asociației Microregiunea Țara Făgetului.

Asocierea Partenerilor din GAL

Parteneriatul din GAL Țara Făgetului s-a cristallizat cu mult timp în urmă, mai precis cu un an în urmă, atunci când a fost depusă cererea de finanțare pe măsura 431.1 – faza 3, mai precis în luna octombrie a anului 2009. Acțiunile comune, concrete ale acestui parteneriat su au avut loc prin întâlnirile partenerilor pentru scrierea și realizarea Strategiei/Planului de Dezvoltare Locală a Microregiunii Țara Făgetului. Acest document realizat participativ, de o mare importanță atât pentru microregiune cât și pentru fiecare partener a fost validat la ultima activitate a proiectului depus în luna octombrie 2009 pe măsura 431.1 – faza 3 și finanțat.

Întâlnirile partenerilor nu s-au încheiat odată cu finalizarea proiectului ci au continuat. Astfel, în lunile august, septembrie și octombrie au avut loc întâlniri a tuturor partenerilor pentru pregătirea dosarului pentru finanțarea GAL-ului și pentru a pune bazele asocierii și constituirii Asociației Microregiunea Țara Făgetului. În acest sens, a fost deja rezervată disponibilitatea de denumire a viitoarei structuri asociative de tip ONG conform OG 24/2000 precum și realizarea actului constitutiv al Asociației Microregională Țara Făgetului. La întâlnirea cu partenerii ce a avut loc în localitatea Fârdea a fost stabilită și votată inclusiv structura de conducere, partenerii care vor face parte din Consiliul Director și a Comitetului de Selecție. Ultima etapă din acest proces de asociere urmând a fi constituirea legală, iar Asociația Microregiunea Țara Făgetului să primească personalitate juridică.

**SCHEMA ANIMĂRII
TERITORIULUI**

Mobilizare

Aleși și persoane resursă la nivelul GAL-ului

Membrii ai CD – Liliana Curuti, Ioan Ionași, Petruescu Dana, Daniel Lihon, Anda Cernescu, Ioan Ihasz, Victor Marinescu;
Membrii ai Comitetului de selecție: Alina Bernecker, Cristina Bejinar, Ioan Vodicean, Dan Crașovan, Eugen Cernescu, Ioan Simoc, Ioan Unguraș, Liviu Muntean;
Alți experți: Liliana Samfirescu, Vasile Petruescu, Cosmin Sălășan, Vasile Deac, Edith Ihasz, Ioan Olteanu

Colaborare - Elaborare

Grup 1

**Contactul cu
comunitățile /
Facilitare**

Vasile Petruescu
Eva Monuş
Vasile Deac
Cosmin Salasan
Alina Bernecker

Grup 2

**Analiza
informatii/realizare
strategie**

Ionel Curuti
Ioan Vodicean
Dan Crașovan
Eugen Cernescu
Ioan Simoc
Ioan Unguras
Ioan Ihasz
Victor Marinescu
Edith Ihasz
Alina Bernecker
Vasile Deac

Grup 3

Expertiză specifică

Liana Samfirescu –
proiectare/consultanță
Edith Ihasz – geografie
/turism
Vasile Petruescu –
educație tineret
Ioan Oltean – Cultura
Mihaela - cultură

Insusire

Mobilizare

Realizarea Strategiei si consultarea privind Stretigia

Implementarea proiectului în cadrul măsurii 431.1 fază 3

Revizuirea componenței Parteneriatului și a Strategiei

Pregătirea și depunerea dosarului de candidatura

Întâlniri de lucru organizate de petru animarea teritoriului

05.02.2010 – workshop-ul de lansare a proiectului „Realizarea strategiei pentru dezvoltarea teritoriului Microregiunea Țara Făgetului:

- Prezentarea proiectului; prezentarea programului LEADER; Întrebări și discuții ale participanților
- Analiza priorităților de dezvoltare a regiunii și constituirea grupurilor de lucru.
- La eveniment a fost prezent și reprezentanții AM PNDR județean și Prefecturii Județului Timiș.

6.02.2010 – activitatea grupurilor de lucru:

- definirea caracteristicilor regiunii
- ateliere de lucru pentru fiecare caracteristică specifică
- prezentarea rezultatelor în plen
- prezentarea oportunităților de formare în cadrul măsurii 431.1 Fazele 1 și 2.

19.02.2010– activitatea grupurilor de lucru:

- Realizarea Analizei SWOT pe cele 4 domenii de interes / priorități
- Prezentarea de către fiecare grup a analizei SWOT realizate.

16.05.2010– vizită de studiu în Ungaria

- Vizitarea a 3 GAL-uri din Ungaria
- Schimb de experiență cu GAL-urile din Ungaria.

27.05.2010– activitatea grupurilor de lucru consultative:

- Definirea viziunii privind dezvoltarea teritoriului
- Stabilirea priorităților strategice
- Stabilirea Obiectivelor strategice
- Dezvoltarea unei liste indicative de proiecte

30.06.2010– întâlnire lărgită cu membrii Grupului de Acțiune Locală

- Prezentare și consultări privind planul de dezvoltare al Teritoriului LEADER / Microregiunii
- Validarea strategiei de dezvoltare a Teritoriului LEADER / Microregiunii

20.08.2010 – Întâlnire de lucru cu următoarele aspecte:

- Prezentarea situației finale a proiectului implementat în cadrul măsurii 431.1 Fază 3.
- Pregătirea dosarului / documentele de constituire a Asociației Microregiunii Țara Făgetului
- Pregătirea dosarului de candidatură pe măsura 432.

15.10.2010 – Întâlnire privind constituirea Asociației Microregiunea Țara Făgetului:

- Stabilirea Comitetului Director al Asociației Microregiunea Țara Făgetului
- Analiza delegărilor de reprezentare în cadrul asociației și a modelelor folosite
- Stabilirea cotizației membrilor

23.10.2010 – Întâlnire privind semnarea Parteneriatului pentru AXA 4 LEADER

- Validarea Planului / Strategiei de dezvoltare a Microregiunii
- Semnarea parteneriatului privind depunerea dosarului de candidatură și desemnarea liderului de parteneriat.

III.2 Prezentare parteneriatului decizional

III.2.1 Descrierea partenerilor

Parteneriatul creat reprezintă esența acestui tip de intervenție, a creșterii capacității comunităților de a gestiona dezvoltarea teritorială, a dezvoltării și a implicării sociale, a apartenenței la comunitate, ceea ce contribuie la dezvoltarea teritorială din punct de vedere economic, demografic, educațional, cultural etc prin intermediul Strategiei de Dezvoltare/ a Planului de Dezvoltare elaborat și implementat la nivelul microregiunii precum și prin dezvoltarea Grupului de Acțiune Locală.

Dintre semnatarii angajamentului de parteneriat ai acestui teritoriu fac parte:

- **14 Administrații Publice Locale**, cuprinzând 13 administrații locale ale comunelor și cea a Orașului Făget
- **9 Organizații Neguvernamentale și Nonprofit**, respectiv 7 asociații și 2 fundații
- **17 societăți cu capital privat** având ca obiect de activitate distribuit astfel: 6 societăți în domeniul turismului, 4 societăți din domeniul exploatarei și prelucrării lemnului, 4 societăți cu obiect de activitate comerț retail, o societate ce activează în domeniul construcțiilor, o firmă de consultanță și proiectare, respectiv o societate de producție artizanală.

Parteneri publici			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip*/Observații
Ioan Ihasz	Comuna Dumbrava	Primar	Autoritate Publică Locală
Ioan Simoc	Comuna Pietroasa	Primar	Autoritate Publică Locală
Ioan Lihoni	Comuna Bethausen	Primar	Autoritate Publică Locală
Ionel Curuți	Comuna Mănăștiur	Primar	Autoritate Publică Locală
Marcel Avram	Orașul Făget	Primar	Autoritate Publică Locală
Dumitru Pecora	Comuna Birna	Primar	Autoritate Publică Locală
Ioan Unguraș	Comuna Curtea	Primar	Autoritate Publică Locală
Samuel Lupulescu	Comuna Fârdea	Primar	Autoritate Publică Locală
Eugen Miron Cernescu	Comuna Tomești	Primar	Autoritate Publică Locală
Iosif Valeriu Barboni	Comuna Traian Vuia	Primar	Autoritate Publică Locală
Ionel Costa	Comuna Margina	Primar	Autoritate Publică Locală
Dan Crașovan	Comuna Balinț	Primar	Autoritate Publică Locală
Liviu Muntean	Comuna Nădrag	Primar	Autoritate Publică Locală
Gheorghe Pleș	Comuna Săvârșin	Primar	Autoritate Publică Locală

Parteneri Privati – domeniul Economic			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip*/Obse rvații
Edith Terezia Ihasz	S.C. IGAZLAND SRL - Dumbrava	Director	SRL
Mihaela Liliana Curuți	S.C. EURODANIEL'S SRL – Mănăștiur	Director	SRL
Andreea Lacko Angi	SC TIMI FARM SRL – Dumbrava	Director	SRL
Florin Samfirescu	S.C. FAIN-PROIECT SRL – Făget	Director	SRL
Marcel Daniloni	S.C. MARTEO FOREST SRL -Drăgsinești	Director	SRL
Călin Daniloni	DMC SILVAROM SRL - Făget	Director	SRL
Ioviță – Iosif Martinescu	S.C. MB PROFESSIONAL SRL -Margina	Director	SRL
Alexandru Damșa	S.C. DAMȘA ALEX SRL - Făget	Director	SRL
Anda Giorgiana Cernescu	S.C.TOUR AND-A-TRANS - Făget	Director	SRL

Ioan Brița	S.C. FOR ART SRL – Dumbrava	Director	SRL
Arpad Ihasz	S.C. IGHAZBAU SRL – Dumbrava	Director	SRL
Ioan Victor Martinescu	SC CRINKLE NEXU SRL – Mătnicu Mic	Director	SRL
Ionela Lvinia Voinescu	VOINESCU LAV TOUR – Făget	Director	II
Daniel Lihoni	S.C. LIHONI SRL-Leucușești	Director	SRL
Cristinel Berciu	S.C.RUBENCANO SRL – Nădrag	Director	SRL
Ionela Daciana Muntean	IF. MUNTEAN - Nădrag	Director	II
Siladi Ilie	REGIA PUBLICĂ LOCALĂ – Ocolul silvic Stejarul RA - Recas	Director	RPL

ONG - uri			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip*/Observații
Alina Bernecker	Centrul de Asistență Rurală	Director	Fundație - dezvolt. rurală
Vasile Deac	Asociația Română de Consiliere și Sprijin	Președinte	Tineret, Dezv. comunitară
Eva Bors	Asociația Culturală "IGHAZ" Dumbrava	Președinte	Asociație – culturală
Ioan Vodicean	Asociația pentru Dezvoltare Durabilă Săvârșin	Președinte	Dezvoltare comunitară
Cristina Elena Bejinar	Asociația Culturală Sportivă Bîrna	Președinte	Asociație – culturală
Cristina Peicuți	Asociația de Dezvoltare Comunitară Dumbrava	Președinte	Dezvoltare comunitară
Dana Cristina Petrucescu	Asociația Comunitară Telecentru Traian Vuia	Președinte	Dezvoltare comunitară
Ioan Gheorghe Oltean	Asociația de Agroturism Padeșul Făget	Președinte	Asociație – culturală
Ioan Ionași	Fundația Begamar Margina	Președinte	Dezvoltare comunitară

Comitetul de selecție este alcătuit din 15 membrii:

- **6 parteneri publici**
- **8 parteneri privați din teritoriu:**
 - 3 ONG (1 fundație de dezvoltare comunitară, 1 asociație comunitară, o asociație cultural sportivă);
 - 4 firme (2 cu activități de turism, o firmă cu specific construcții, o firmă comerț)
- **2 parteneri Privat cu activitate la nivel National** – Centrul de Asistență Rurală, Asociația de Dezvoltare Durabilă a Domeniului Regal și Comunității – Săvârșin;

Anexe – CV-urile Membrilor Comitetului de Selecție

Parteneriatul include la nivel de reprezentare și decizie:

Categorie de reprezentanți	Reprezentant ul legal in GAL	Reprezentantul legal in Comitetul de selecție a proiectelor
Tineri	16	4
Femei	11	6
Organizații etnice	1	0
Reprezentanți ai partenerilor aparținând altei etnii	5	1
Organizații care au în satut obiective de mediu	1	
Regia Publică Locală – Ocolul silvic Stejarul RA	1	

III.2.2 Crearea și funcționarea GAL-ului

În urma întâlnirilor de planificare pe care le-au avut membrii GAL-ului – decizia privind modalitatea de organizare este ca GAL-ul va avea, conform prevederilor programului LEADER, ca principală formă de organizare, având la bază OG 26/2002 cu modificările și completările ulterioare. ASOCIAȚIA. Asociația Microregiunea Țara Făgetului va avea următoarea structură:

Adunarea Generală a ASOCIAȚIEI – GAL-ului – este compusă din Membrii GAL – toți reprezentanții organizațiilor fondatoare și ai organizațiilor care vor adera ulterior la GAL (Instituții ale Administrației publice, alte Instituții publice, Firme, ONG-uri). Ei vor fi membrii cotizanți și vor avea drept de vot. Principalele decizii luate de aceștia sunt:

- Aprobarea actului de constituire a ASOCIAȚIEI ca Grup de Acțiune Locală în cadrul Axei LEADER
- Dezvoltarea și aprobarea Strategiei de Dezvoltare a teritoriului / Microregiunii Țara Făgetului – după obținerea prealabilă a mandatului din partea Organizației pe care o reprezintă;
- Alege Consiliul Director și Președinte ASOCIAȚIEI – GAL-ului
- Aprobă planul de implementare al Strategiei și mandatează Consiliul director privind implementarea Strategiei
- Aprobă constituirea și componența comitetului de selecție a proiectelor

Membrii de onoare ai ASOCIAȚIEI – GAL-ului – personalități publice ale regiunii, personalități publice naționale și internaționale

Membrii susținători ai ASOCIAȚIEI – GAL-ului – rețeaua de beneficiari, alte persoane interesate de dezvoltarea microregiunii.

Consiliul Director al ASOCIAȚIEI – GAL-ului – format din 7 membri cu atribuții privind monitorizarea implementării Strategiei, angajarea Compartimentului administrative și controlul acestuia și luarea deciziilor strategice între adunările generale

Constituirea comitetului de selecție – Comitetul de selecție este constituit prin procedură prevăzută în statutul GAL. Este format din 15 membri după cum urmează:

- Membrii CD al Asociației Microregiunea Țara Făgetului – 7 membri – aceștia sunt aleși cu respectarea criteriului de eligibilitate legat de reprezentativitatea public – privat. Ei sunt membri ai organizațiilor din teritoriu.
- Alți 3 membri reprezentanți ai celorlalte 7 comunități (nereprezentate în CD) - membri ai organizațiilor din teritoriu.
- O organizație privată selectată la nivel județean sau regional – Organizație cu interes și activitate în regiune.

Biroul administrativ – constituit din Director Executiv, Manageri de proiecte și personal administrative (secretar, contabil etc.)

III.3 – Organizarea Galului

PARTEA A- VI- A: Organizarea GAL-ului

III.3.1 Resurse umane

La nivelul GAL-ului se vor desfășura următoarele activități :

- a) informare – comunicare;
- b) apel pentru proiecte;
- c) sprijinirea depunătorilor de proiecte;
- d) organizarea procesului de verificare și decizie asupra proiectelor depuse;
- e) monitorizarea proiectelor.

Pentru fiecare angajat al GAL-ului am întocmit o fișă a postului, în care am cuprins toate activitățile la care participă și atribuțiile lor în cadrul acestor activități. – **Fișele posturilor sunt anexate.**

Resursele umane care participă la implementarea programului sunt:

Comitetul de selecție – 15 reprezentanți ai Organizațiilor partenere în GAL – CV-urile lor sunt prezentate și atasate la dosar.

Director Executiv – angajat cu contract de management - pentru managementul GAL-ului

Secretar/ă – angajat/ă cu normă întreagă la GAL

Contabil/ă - angajat/ă cu normă parțială la GAL

Manageri de proiecte – 3 Manageri proiect angajați cu 80 ore pe lună pentru activitatea de animare a teritoriului și managementul proiectelor finanțate. Fiecare Manager va lucra cu 4-5 comunități și va fi responsabil de activitățile de: promovare a măsurilor de finanțare ale GAL-ului, identificarea posibilibor beneficiari, consultanță pentru beneficiari în întocmirea cererilor de finanțare, facilitarea relației beneficiarilor cu APDRP / CRDPDRP / OJPDRP; sprijinul beneficiarului în managementul proiectului;

Experți pentru verificarea și evaluarea proiectelor – vor fi angajați experți cu următoarele atribuții: evaluarea tehnică a proiectelor depuse spre finanțare (pe baza grilei de punctaj); verificarea proiectelor înainte de depunerea acestora al APDRP / CRDPDRP/ OJPDRP; consultanță pe parcursul implementării proiectelor de către beneficiari;

Experți formatori – vor fi angajați pentru formarea Managerilor de proiect (inclusiv cursuri periodice de formare în funcție de nevoile apărute în proiect) și formarea beneficiarilor identificați pentru fiecare Program de finanțare.

Servicii administrative: Realizare materiale promovare (image GAL); Comunicare (telefonie mobilă și Internet); întreținere birouri (curățenie), alte servicii necesare.

III.3.2 Descrierea resurselor materiale

Comuna Dumbrava va alocă spațiul Telecentrului din satul Dumbrava nr.157, conform Hotărârii Consiliului Local Dumbrava din 08 noiembrie 2010 pentru sediul GAL Țara Făgetului cu condiția ca pentru folosința spațiului cheltuielile administrative (apa-canal, electricitate) să fie suportate de către GAL Țara Făgetului.

Spațiul pus la dispoziție are toate dotările și utilitățile necesare.

Experții vor folosi în activitatea de animare mașinile personale (cu contract de comodat cu Asociația) și vor avea decontate costurile privind transportul în teritoriu.

Pe lângă echipamentele achiziționate în proiect, partenerii vor pune la dispoziție toate resursele necesare implementării proiectului.

III.3.3 Bugetul indicativ anual de funcționare a GAL-ului:

Anul 1 - 2011		Suma
1	Sume alocate pentru finanțarea de proiecte din LEADER	840.000
2	Cofinanțare proiecte	350.000
3	Functionarea GAL-ului	150.000
Total buget anual		1.340.000

Anul 2 - 2012		Suma
1	Sume alocate pentru finanțarea de proiecte din LEADER	840.000
2	Cofinanțare proiecte	350.000
3	Functionarea GAL-ului	156.000
Total buget anual		1.346.000

Anul 3 - 2013		Suma
1	Sume alocate pentru finanțarea de proiecte din LEADER	720.000
2	Cofinanțare proiecte	288.000
3	Functionarea GAL-ului	150.000
Total buget anual		1.158.000

Nr	Venituri	Suma (Eur)
1	Cotizațiile membrilor GAL – participarea la Capitalul de constituire a Asociației și cotizațiile pentru 3 ani pe perioada 2011 - 2013	10.000
2	Avans privind implementarea AT (inca incert) – 10%	45.000
3	Accesarea unui Credit	10.000
4	Venituri din rambursari din componenta de AT	456.000
Total		521.000

Nr	Cheltuieli	Suma
Componenta a		
1	Salarii și plăți (contracte de management) pentru personalul GAL	207200
2	Cheltuieli cu plata experților	23.000
3	Cheltuieli privind organizarea întâlnirilor	7.000
4	Participarea la evenimentele RNDR, Rețelei Europene, Seminarii, etc.	10.440
5	Cheltuieli cu transportul, telefonica, comunicarea, plata utilitatii, etc	61.000
6	Achiziția de echipamente și dotări	33.360
Total componentă		342.000
Componenta b		
	Informare, formare și consultanță pentru beneficiarii de proiecte	78.160
	Dezvoltarea de material promoțional, pagina web	35.840
Total componentă		114.000
Total		456.000

III.3.4 Dispozitivul de comunicare și informare

Comunicarea GAL-ului va fi realizată pe următoarele paliere:

- Comunicarea internă – în cadrul echipei de management
- Comunicarea cu membrii GAL
- Comunicarea cu beneficiarii: rețeaua membrilor simpatizanți-vom crea un yahoo group pentru a comunica în cadrul rețelei; afișarea pe pagina web; programul de lucru cu beneficiari fixat de fiecare expert
- Comunicarea cu partenerii GAL
- Comunicarea cu AM județean și cu OJPDRP, CRDPDRP, AMPDRP

PARTEA A- VII -A: MECANISMUL DE IMPLEMENTARE

Principiile de funcționare ale GAL-ului Țara Făgetului în cadrul Axei LEADER

Reprezentarea teritorială echilibrată – în animarea teritoriului și privind dezvoltarea regiunii;

Reprezentarea tematică echilibrată – temele care definesc specificul regiunii vor fi sprijinite fiind punctual de plecare în dezvoltarea teritoriului;

Sprijinirea tinerilor și femeilor pentru implicarea în dezvoltarea regiunii;

Multiculturalismul și multilingvismul ca forma de dezvoltare;

Implementarea Strategiei va avea în vedere următoarele aspect:

- **Etapă de pregătire a Implementării Strategiei.** În această etapă GAL-ul se va organiza pentru implementarea Strategiei aprobate. În acest sens își va organiza un birou în microregiune
- **Deschiderea liniilor de finanțare.** Echipa administrativă (care va fi format inițial din minim 3 membrii: Director executiv, secretară, manager / manageri de proiect) va dezvolta metodologia de finanțare a proiectelor pentru dezvoltarea strategiei la nivelul GAL-ului. Linile de finanțare vor fi deschise conform planului de finanțare aprobat de Adunarea Generală a Membrilor Asociației / GAL-ului, respectând prioritățile stabilite și bugetul anual de finanțare.
- **Procesul de depunere a proiectului** – Conform metodologiei dezvoltate Echipa administrativă va organiza liniile de finanțare a proiectelor de implementare a strategiei urmărind: Anunțarea termenelor limită de depunere a cererilor de finanțare – modelul cererii de finanțare va fi unul simplificat; Promovarea liniei de finanțare deschise, identificarea și instruirea beneficiarilor privind depunerea cererilor de finanțare; Consultanță pentru potențialii beneficiari pe tot parcursul pregătirii cererii de finanțare; Primirea și înregistrarea cererilor de finanțare.
- **Selecția proiectelor** – va fi realizată în două etape: Evaluarea proiectelor pe baza grilei de punctaj stabilită pentru fiecare măsură – evaluarea va fi realizată de managerii de proiect / va fi subcontractată; Decizia de aprobare – va fi luată de comitetul de selecție care va realiza oportunitatea aprobării finanțării proiectului în funcție de punctajul obținut de proiect și capacitatea proiectului de genera dezvoltare la nivelul microregiunii
- **Pregătirea proiectelor eligibile pentru PNDR** – Echipa executivă va asigura consultanța necesară pentru a pregăti eligibilității proiectelor în conformitate cu solicitările PNDR. Fiecare manager de proiecte va fi responsabil de un anumit număr de proiecte și va asigura inclusiv legătura cu OJPDRP pentru asigurarea eligibilității proiectelor realizate de beneficiari.
- **Cofinanțarea proiectelor** – Echipa Administrativă a GAL va identifica facilități pentru ca beneficiarii să poată asigura cofinanțare în cadrul proiectelor depuse – va realiza Parteneriate cu Băncile sau va atrage Cooperative de credit cu dobânzi reduse pentru implementarea proiectelor LEADER.

Lista de activități

A1. Pregătirea activității GAL-ului: angajarea personalului, formarea personalului, pregătirea documentelor de lucru privind anunțarea Măsurilor de finanțare. Consiliul Director al Asociației Microregiunea Țara Făgetului va angaja pe bază de concurs Directorul executiv al GAL, secretara GAL și 3 Manageri de proiecte. Personalul angajat, împreună cu cei 15 membri ai Comitetului de Selecție a proiectelor vor participa la un program de formare pentru inițierea activității GAL-ului. Managerii de proiecte vor beneficia de un program autorizat CNFPA de formare ca Manager proiecte.

A2. Promovarea Măsurilor în rândul beneficiarilor. GAL va iniția activitatea de promovare cu o campanie de promovare a întregului program de finanțare. Pentru fiecare Măsură de finanțare va fi realizată câte o campanie de lansare a Măsurii și pe perioada deschiderii pentru primirea dosarelor de candidatură. **Măsurile vor fi lansate conform planului prezentat anterior pentru a asigura participarea cu proiecte integrate de finanțare.**

Modalitățile de promovare a măsurilor și activității GAL vor fi:

- prezentarea măsurilor pe pagina web a GAL-ului (partenerii GAL care au pagină web vor avea un link către pagina web a GAL-ului)
- organizarea unei întâlniri în fiecare comunitate - cu posibili beneficiari pentru fiecare măsură – întâlnirea va avea și component de formare pentru beneficiari privind completarea cererii de finanțare adresată GAL-ului
- distribuirea de materiale promotionale – experții GAL și partenerii vor avea și vor distribui material promoțional privind măsurile de finanțare
- anunțuri în presa locală – fiecare lansare de măsură va fi publicată cel puțin într-o publicație de presă locală și va avea cel puțin o prezentare ca știre în presa TV locală (județeană)

A3. Identificarea și formarea beneficiarilor, consultanță pentru beneficiari pentru întocmirea cererilor de finanțare către GAL. Odată cu campania de promovare vom realiza și o bază de date cu posibili beneficiari – care vor deveni membrii simpatizanți ai Asociației Microregiunea Țara Făgetului. Ei vor primi informații legate de lansarea fiecărei Măsurii de finanțare al GAL. Pe parcursul depunerii dosarelor de candidatură și a implementării proiectelor, Beneficiarii vor primi consultanță după cum urmează:

- Formarea beneficiarilor identificați pentru fiecare Măsură în parte – pentru pregătirea și depunerea cererii de finanțare către GAL. Formarea va fi organizată de experți din cadrul partenerilor din GAL sau prin servicii subcontractate.
- Consultanță de la Managerii de proiecte pentru pregătirea dosarului pentru procesul de selecție la GAL.
- Consultanță de la managerii de proiecte și de la Experți specializați pentru pregătirea dosarelor eligibile pentru APDRP / CRDPDRP
- Facilitarea relației dintre beneficiari cu APDRP / CRDPDRP
- Consultanță de la managerii de proiecte pe parcursul implementării proiectelor de către beneficiari (va fi corelată cu un proces de monitorizare a evoluției proiectelor implementate de beneficiari)

A4. Primirea dosarelor de candidatură pentru Măsurile lansate. Secretariatul GAL va primi și înregistra dosarele de candidatură (pe toată perioada de depunere anunțată

pentru proiectele cu termene și permanent pentru proiectele fără termene de depunere) și va opera proiectele în Registrul proiectelor depuse.

A5. Selecția dosarelor de candidatură. Selecția dosarelor va fi realizată în 2 etape:

- Evaluarea tehnică. Echipa de Experți și manageri de proiecte ai GAL vor evalua proiectele în funcție cu grila de evaluare anunțată pentru fiecare Măsură în parte. Pentru fiecare proiect punctajul va fi realizat de 2 evaluatori (1 Expert și 1 Manager de proiecte). Evaluatorii vor fi numiți de Directorul executiv și lista lor va fi Aprobata de Consiliul director al GAL.
- Evaluarea Comitetului de selecție. Comitetul de selecție se va întruni periodic pentru selecția proiectelor depuse. Sunt necesare cel puțin 6 întâlniri pentru Măsurile cu termen de depunere. Pentru cele periodice în funcție de proiectele depuse Comitetul de selecție se va întâlni cel puțin o dată la 2 ori pe an.

A6. Consultanță pentru realizarea dosarelor pentru APDRP / CRDPDRP. Managerii de proiecte vor sprijini Beneficiarii pentru a pregăti dosare eligibile pentru APDRP/CRDPDRP. GAL va constitui o bază de date cu experți tehnici pe fiecare domeniu legat de Măsurile finanțate (experți care să fie angajați de beneficiari pentru realizarea documentelor necesare dosarului de candidaturi: studii, planuri, proiecte tehnice etc.). Experții tehnici ai GAL vor verifica dosarele de candidatură înaintea depunerii lor de APDRD/CRDPDRP

A7. Monitorizarea stadiului și implementării proiectelor – Managerii de proiecte vor monitoriza permanent stadiul implementării proiectelor de către beneficiari și vor actualiza informațiile astfel încât să poată fi monitorizate permanent și Directorul executiv și CD al GAL. Pentru actualizarea proiectelor va fi folosită o structură bază de date actualizată permanent de managerii de proiecte și disponibilă on-line pe pagina web a GAL. La structura bază de date va avea acces personalul administrativ pentru actualizare informații și membrii CD al GAL pentru monitorizare și control.

A8. Formare periodică pentru personalul GAL și membrii Comitetului de selecție. Personalul GAL și Membrii Comitetului de selecție vor participa permanent la stagii de formare. Ele vor fi legate de Programele inițiate de GAL sau vor fi programe generale de formare în funcție de evoluția și schimbările din Comitetul de selecție sau echipa de implementare. Formarea va fi organizată de experți din cadrul partenerilor din GAL sau prin servicii subcontractate.

A9. Studiul privind impactul implementării Planului de dezvoltare. Studiu sociologic realizat anual. Studiul va avea o etapă inițială și 3 etape anuale de măsurare - și va oferi informații cu privire la impactul implementării Planului / Strategiei LEADER la nivel local.

A10. Promovarea activității GAL Cooperare și participarea la evenimente. GAL Asociația Microregiunea Țara Făgetului și-a propus realizarea a 3 proiecte de cooperare cu alte GAL-uri sau Structuri Asociative din țară și străinătate. Acestea vor fi realizate ca proiecte ale GAL depuse la APDRP/OJPDRP/CRDPDRP. De asemenea, GAL Asociația Microregiunea Țara Făgetului a bugetat participarea la toate evenimentele organizate de RNDR, la evenimente organizate de alte Rețele naționale din țări ale UE, sau de Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală. La toate evenimentele la care vom participa

vom distribui materiale de promovare și prezentare a GAL Asociația Microregiunea Țara Făgetului. Vom realiza cel puțin următoarele materiale de promovare (Strategia de dezvoltare a Microregiunii, Pliant și Broșură de promovare, cărți de vizită pentru membrii GAL și personalul GAL, Raport anual de prezentare a activității GAL)

A11. Monitorizarea activității GAL. Monitorizarea activității GAL se va realiza de către CD al Asociației folosind: instrumentele pregătite în etapa de pregătire a activității GAL. Semestrial vor fi realizate rapoarte de monitorizare, rapoarte care vor fi publicate pe pagina web a GAL.

Programul de lansare și de monitorizare al măsurilor

a). Principiile de planificare a lansării măsurilor

- uniformitatea lansărilor – asigurarea unui grafic uniform de activități pentru GAL
- oportunitatea pentru beneficiari de la lansarea proiectelor integrate
- asigurarea posibilității de a depune proiecte permanente pentru măsurile pentru care există o cerință mai mare la nivelul Microregiunii.

b). Lansarea măsurilor

Măsura 121 Modernizarea exploatarelor agricole

Măsura 313 Încurajarea activităților turistice

Argumentarea lansării măsurilor: Măsurile vor fi lansate împreună în 2 runde de finanțare în 2011 și 2012. Astfel ele vor permite inclusive aplicarea cu PROIECTE INTEGRATE – proiecte care vizează atât pensiuni agroturistice cât și dotări legate de modernizarea și creșterea capacității de producție pentru fermele aferente acestor pensiuni. De asemenea beneficiarii vor putea depune proiecte aferente fiecărei măsuri în parte. Perioada de depunere a proiectelor va fi de 2 luni de la lansarea măsurii.

Măsura 122 Îmbunătățirea valorii economice a pădurii

Măsura 123 Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

Măsura 125 Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii

Măsura 142 Înfăptuirea grupurilor de producători

Argumentarea lansării măsurilor: Măsurile vor fi lansate o dată în fiecare an în una din perioadele planificate de CD – Până la finalizarea fondurilor. Perioada de depunere a proiectelor va fi de 2 luni de la lansarea măsurii.

Măsura 112 Instalarea tinerilor fermieri

Măsura 312 Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi

Măsura 322 Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale

Măsura 421 Implementarea proiectelor de cooperare

Argumentarea lansării măsurilor: Măsurile vor fi lansate la începutul primului an de funcționare al GAL-ului - cu aplicare permanentă până la finalizarea fondurilor alocate.

c).Procedura de selecție a proiectelor în cadrul GAL-ului.

Constituirea comitetului de selecție – Comitetul de selecție este constituit prin procedură prevăzută în statutul GAL. Este format din 15 membri după cum urmează:

- Membrii CD al Asociației Microregiunea Țara Făgetului – 7 membri – aceștia sunt aleși cu respectarea criteriului de eligibilitate legat de reprezentativitatea public – privat. Ei sunt membri ai organizațiilor din teritoriu.
- Alți 3 membri reprezentanți ai celorlalte 7 comunități (nereprezentate în CD) - membri ai organizațiilor din teritoriu.
- O organizație privată selectată la nivel județean sau regional – Organizație cu interes și activitate în regiune.

Fiecare membru al CD al Asociației Microregiunea Țara Făgetului și membrii Comitetului de selecție sunt aprobați de AG a Asociației Microregiunea Țara Făgetului

Astfel, prin procesul de selecție, se asigură:

- Reprezentativitatea sectorului public și privat conform criteriilor de eligibilitate aplicate la nivelul întregului GAL
- Reprezentativitatea în teritoriu – fiecare Comună are un reprezentant în Comitetul de selecție al proiectelor
- Reprezentativitatea tematică – din Comitetul de selecție fac parte reprezentanți de organizații cu domenii diverse de activitate specific Microregiunii
- Prezența unui reprezentant din exteriorul teritoriului (pentru obiectivitatea deciziei),

V.Criterii locale de selecție a proiectelor – selecția realizată de GAL va urmări:

Criteriile de selecție aplicate la nivel local pentru proiectele depuse la fiecare măsură de finanțare a GAL vor fi următoarele.

1. Integrarea în Strategia de dezvoltare a TERITORIULUI și calitatea proiectului
2. Includerea activităților de conservare – protective a mediului
3. Proiecte aplicate de tineri
4. Proiecte ai căror beneficiari sunt tinerii
5. Proiecte integrate – care aplică măsuri de pe axe diferite din PNDR (incadrate pe programele de finanțare)
6. Proiecte inovatoare
7. Proiecte care folosesc resurse locale și se adaptează specificului zonei
8. Integrarea de activități legate de producerea energiei regenerabile
9. Valoarea proiectului
10. Parteneriatul în dezvoltarea proiectului

Grila de evaluare a proiectelor finanțate prin Programele propuse

Reguli de aplicare

- Grila are rol privind analiza și departajare proiectelor – în scopul facilitării deciziei Comitetului de selecție;
- Grila se aplică tuturor proiectelor depuse de beneficiari;
- Pentru proiectele care includ măsura 141 – Sprijinirea fermelor de semi-subzistență – va fi avut în vedere inclusiv planul de afaceri realizat.

Nr.	Criteriul	Punctaj alocat
1	Integrarea în Strategia de dezvoltare a TERITORIULUI și calitatea proiectului • Integrarea proiectului în programul de finanțare; Integrarea proiectului pe măsurile Programului de finanțare – 5 puncte • Participarea proiectului la implementarea strategiei – încadrarea pe un obiectiv din strategia de dezvoltare – 5 puncte • Formularea clară a obiectivelor proiectului – 5 puncte • Formularea clară și eligibilitatea activităților – 5 puncte	Total 20 puncte
2	Activități de conservare – protecția mediului • Proiectul include cel puțin o activitate de mediu – 5 puncte • Proiectul are o pondere importantă a activităților care se adresează conservării și protecției mediului - 10 puncte • Se alocă punctajul între 5 și 10 puncte în funcție de ponderea activităților	Total 10 puncte
3	Proiecte aplicate de tineri – beneficiarul proiectului / reprezentantul legal al Beneficiarului / persoana care are decizia la nivel legal este persoana sub 40 ani	Total 10 puncte
4	Proiecte pentru care Beneficiarii finali / Grupul țintă este reprezentat de tineri • Proiecte care propun cel puțin o activitate adresată tinerilor – 5 puncte • Proiecte prin care se implementează doar activități pentru tineri – 10 puncte • Se alocă punctajul între 5 și 10 puncte în funcție de ponderea activităților	Total 10 puncte
5	Proiecte integrate – care aplică măsuri de pe axe diferite din PNDR Proiectul include activități specifice la cel puțin două măsuri din PNDR	Total 5 puncte
6	Proiecte inovatoare • Proiecte care propun o acțiune inovatoare – 5 puncte • Proiecte care sunt în totalitate inovatoare – 10 puncte • Se alocă punctajul între 5 și 10 puncte în funcție de ponderea inovării la nivelul resurselor	Total 10 puncte
7	Proiecte care folosesc resurse locale și se adaptează specificului zonei • Proiecte care folosesc cel puțin o resursă locală – 5 puncte • Proiecte care folosesc în totalitate resurse locale – 15 puncte • Se alocă punctajul între 5 și 15 puncte în funcție de ponderea resurselor	Total 15 puncte
8	Integrarea de activități legate de producerea energiei regenerabile • Proiecte care au cel puțin o activitate de producerea energiei regenerabile – 1 punct • Proiecte care au o pondere de peste 50% a activităților și bugetului pentru producerea energiei regenerabile – 5 puncte • Se alocă punctajul între 5 și 10 puncte în funcție de ponderea resurselor	Total 5 puncte
9	Valoarea proiectului • Proiecte cu buget de până la 15.000 eur – 10 puncte • Proiecte cu buget între 15.000 – 20.000 eur – 5 puncte • Proiecte cu buget între 20.000 – 30.000 eur – 2 puncte	Total 10 puncte
10	Parteneriatul în dezvoltarea proiectului: Proiectul este derulat în parteneriat.	Total 5 puncte
Total 100 puncte		

Monitorizarea Evaluarea și controlul

Circuitul dosarului conform procedurii de selecție.

Sarcină	Responsabil	GAL	AM Județean	Agentia de Plăți
Informare		X		
Sprijinirea elaborării proiectelor		X		
Lansarea apelului pentru proiecte		X		
Selectarea proiectelor		X		
Controlul administrativ al dosarelor			X	X
Decizie		X		
Notificarea către beneficiar			X	X
Monitorizare		X	X	
Plată				X
Control			X	X
Arhivare		X		

PARTEA a VIII a: COOPERARE ȘI CREAREA ȘI IMPLEMENTAREA REȚELEI

III.5.1 Cooperare

Nr.	Partenerul Partenerii	Tematica acțiuni de Cooperării	Obiective	Valoarea (Euro)	Rezultate
1. Experiențe de cooperare întreprinse					
1	GAL Asociația Microregiunii KOROS-SARET, Ungaria	Schimb de experiență în cadrul Măsurii 431.1: - prezentarea programului LEADER in Ungaria	Îmbunătățirea cunoștințelor membrilor GAL privind programul LEADER	7.500 EUR	Schimbul de experiență
2	GAL Asociația Duna Osszekot, Ungaria	-forma de organizare a GAL	Schimbul de experiență		Parteneriate de colaborare pentru proiecte viitoare
3	GAL Asociația Microregiunii Deli-Napfeny, Ungaria	-proiecte si actiuni derulate -comparatii si analize legislative			
4	Fundația Illyes	Dezvoltarea bazei de date informatice a Asociației Telecentru Dumbrava		70.000 HUF	Dotare Telecentru
2. Intenții de cooperare					
1	Asociația Grupul de Acțiune Locală Clisura Dunării	Schimbul de experiență și expertiză pe parcursul pregătirii procedurii de aplicație la Axa 4 LEADER a PNDR – privind animarea teritoriului și stabilirea procedurilor de lucru; Dezvoltarea de proiecte de cooperare LEADER în parteneriat între cele două Teritorii; Facilitarea colaborării și parteneriatelor externe; Aplicarea de proiecte comune sau în parteneriat pe diverse programe de finanțare – pe obiectivele comune din Strategiile de dezvoltare ale Microregiunilor; Facilitarea colaborărilor tematice și organizarea de schimburi de experiențe între membrii GAL.	participarea în parteneriat la dezvoltarea Microregiunilor: Țara Făgetului și Clisura Dunării	47.000	Proiecte derulate în parteneriat Schimburi de experiență Schimburi de bune practici

2.	ASOCIAȚIA ȚINUTUL PĂDURENILOR LEADER GAL	-turism rural -arta populara -meserii traditionale -produse agricole si forestiere -promovarea reciproca a imaginii celor doua teritorii	Dezvoltarea durabila a Ținutului Padurenilor si a Asociației Microregionale Țara Făgetului in conformitate cu axa 4 LEADER din PNDR.	47.000	Proiecte derulate în parteneriat Schimburi de experiență Schimburi de bune practici
3.	ASOCIATIA GAL VALEA SUPERIOARA A CRISULUI ALB	-turism rural, agroturism dezvoltare,consolidare si integrare comerciala a agriculturii si silviculturii -traditii si mestesuguri -mediu -promovarea reciproca a imaginii celor doua teritorii	Dezvoltarea unui parteneriat reciproc avantajos în scopul dezvoltarii durabile a teritoriilor in conformitate cu axa 4 LEADER din PNDR.	47.000	Proiecte derulate în parteneriat Schimburi de experiență Schimburi de bune practice
4	GAL Asociația Microregiunii Deli-Napfeny, Ungaria	-turism rural, agroturism dezvoltare,consolidare si integrare comerciala a agriculturii si silviculturii -traditii si mestesuguri -mediu -promovarea reciproca a imaginii celor doua teritorii	Dezvoltarea unui parteneriat reciproc avantajos în scopul dezvoltarii durabile a teritoriilor in conformitate cu axa 4 LEADER din PNDR.	47.000	Proiecte derulate în parteneriat Schimburi de experiență Schimburi de bune practice

Cooperarea la nivelul GAL-ului va consta în următoarele acțiuni:

- Cel puțin 3 proiecte de cooperare finanțate din bugetul GAL ce puțin alte 2- 3 proiecte de cooperare în care GAL Microregiunea Țara Făgetului va fi partener;
- Inițierea rețelei GAL la nivelul regiunii Vest și participarea la consturirea rețelei naționale a GAL – 2 din membrii parteneriatului sunt membrii RuralNet – care a inițiat la nivel național procesul de organizare a teritoriilor cu potențial de a deveni teritorii LEADER;
- Proiecte în cooperare și evenimente comune cu GAL-uri din Ungaria, și din alte țări ale Uniunii Europene, unde membri GAL-ului au deja parteneriate dezvoltate,
- Participarea la RNDR – implicarea tuturor membrilor GAL, a actorilor cheie privind spațiul rural din regiune in activitatea RNDR.
- Sprijinirea initierii de cooperari, înfrățiri și proiecte de cooperare pentru Membrii GAL sau pentru alți actori interesati din teritoriu.

III. 5.2 Crearea si implementarea rețelei

Participarea la Rețele LEADER, RDNR și PNDR – Centrul de Asistență Rurală este membru al Comitetului de Coordonare al Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală – GAL Țara Făgetului va fi implicat activ în programele dezvoltate de RNDR și în proiectele propuse

RuralNet – este rețeam membră a Comitetului de Monitoriare a Programului Național de Dezvoltare Rurală, iar reprezentantul legal al ARCS este membru supleant în cadrul CM al PNDR. GAL Microregiunea Țara Făgetului va transmite activ informații legate de adaptarea PNDR la nevoile locale, va apticipa la procesul de consultare privind noua perioada de programare a PAC.

INOVAREA – caracterul inovator al implemntării Planului / Strategiei LEADER la nivelul Microregiunii Țara Făgetului este dat de:

- Integrarea măsurilor de finanțare din PNDR – posibilitatea de a depune proiecte cu finanțare din 2 măsuri diferite – cu condiția specificării activităților pentru fiecare măsură a PNDR;
- Integrarea ideilor de proiecte cu finanțare din diversele programe structurale sau complement;
- Folosirea inovării drept criteriu de evalaure a proiectelor – și în acest sens în programul de informare și formare a beneficiarilor vom acorda o mare importanță dezvoltării competențelor de inovare la aceștia;
- Realizarea studiului de impact la privind implementarea Planului / Strategiei la nivelul Microregiunii – pe care în considerăm esențial, având în vedere deciziile strategice privind dezvoltarea regiunii.
- Cooperare acu GAL-uri din țară și din Europa – inclusiv pregătirea dosarului de candidatură a fost realizată pe principiile cooperării și a schimbului reciproc de experiență, expertiză și bune practici cu cel puțin 2 GAL-uri din România – cooperare care a depășit situația concurențială dată de procesul de selecția a Strategiilor.
- Introducerea activității de formare periodică pentru membrii comitetului de selecția a proiectelor și pentru membrii echipei administrative – aceasta va duce la o intarire a coeziunii în cadrul GAL și o intensificare a activităților și proiectelor de dezvoltare microregionala.